

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Encstop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več kot trikrat . . . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Urhunec politične in narodne propalosti.

Politična in narodna propalost naše liberalne stranke v državnem zboru prikupila je do vrhunca dosegljivosti, ali bolje rečeno, do nižine, ki se ne dá več prekositi.

Zadnje cunje političnega sramu, ki so se te »stranke slovenskega razumnštva« še držale, je vrgla te dni proč in v vsej svoji odurni nagoti je razpostavljena celi slovenski javnosti. V osodepolnem trenutju, ko obmejni Slovenci pričakujejo rešitev od »Slovanske zveze«, — so se slovenski liberalci združili z najnižkotnejšo družbo v parlamentu, s Schönererjevo druhaljo, da še enkrat izbljujejo svoj strupeni žolč na načelnika »Slovanske zveze« dr. Šusteršiča. Torkova ataka Steina, Malika in podobnih nečednih elementov zbornice na dr. Šusteršiča, je bila aranžirana od slovenskih liberalcev, in sicer je bil disciplinirani notar Plantan, ki je kot »postillon d'amour« tekal k Schönererju samemu in razvijal za časa naskoka Stein-Malikove druhalji več kot čudno delavnost na klopih vsenemških kričavev.

Dr. Šusteršič je z zaničujočim smehljajem preziral vsenemške psovke. Za njegovo osebo se ne gre — kajti če bi bile liberalne in vsenemške psovke v stanu omajati njegov ugled, potem bi se bilo to že zdavna zgodilo. Toda nastopilo je baš nasprotje onega, kar so pričakovali nasprotniki od svojih psov: čim bolj so ga psovali, s tem večjo ljubeznijo in zvestobo se ga je oklenilo slovensko ljudstvo in nikdar politični ugled tega moža mej našim narodom ni bil tako velik, nego je sedaj, po šestnajstletnem psovanju. In čim bolj in čim dalje ga bodo nasprotniki našega naroda in našega ljudstva psovali, tem bolj bode rastel njegov ugled in njegov vpliv. Nihče ni dr. Šusteršiču bolj pomagal do ugleda in vpliva med našim narodom, nego — njegovi nasprotniki z neumno in podlo politiko njihovega psovanja. Po pravici povedano, se nam upira vedno in vedno pisati o dr. Šusteršiču, ker nečemo, da bi kdo smel le sumiti, da je naša politika

osebna. Toda nasprotno časopisje se neprestano zaganja ravno v načelnika naše stranke. Z ozirom na stranko, ki jo zastopamo, moramo vsled tega vedno in vedno povdarjati, da »S. L. S.« zaupa svojemu načelniku, da ga ljubi tem bolj, čim bolj je napadan, in da sovraštvo nasprotnikov le potrjuje naše prepričanje, da je dr. Šusteršič najboljši mož na svojem mestu.

Toda v državnem zboru se danes ne gre za osebo dr. Šusteršiča, temveč, gre se za to, da »Slovanska zveza« zastavi ves svoj ugled in vpliv v prilog obmejnemu Slovincem, osobito da se popravi kričeča krivica na Korškem. In moment, v katerem je vse odvisno od ugleda in vpliva »Slovanske zveze« v parlamentu, je smatrala stranka slovenskih izdajalcev kot umesten, da se zlije od vsenemških zaveznikov najnižjega kalibra ploha psovka na načelnika Slovanske zveze in mu tako že v naprej oteži, če ne onemogoči uspešno delo v prilog tužnemu Korotanu!

Če uspeh ne bode odgovarjal naporu in željam, bodo zopet vse puščice, baš iz liberalnega tabora, letele proti dr. Šusteršiču, češ, on je mož vpliva in on bi bil moral in moral doseči koroško popravilo. Kljub temu pa se ravno s te strani dela z najumazanejšimi sredstvi samo v ta namen, da se že naprej zapreči vsaka možnost kakega uspeha.

Vprašamo: Kakšen ugled zamorejo slovenski poslanci imeti v parlamentu, ako se vedno in vedno najdejo slovenski poslanci, ki iščejo pomoči pri najbolj zagrizenih sovražnikih slovenskega ljudstva, pri protestantovsko-prusijaških vsenemcih proti svojim lastnim sorojakom samo v ta namen, da izpodkopljejo, kolikor mogoče, njihovo osebno veljavo s srovinimi in podlimi psovkami, z lažnjivimi in smešnimi obdolžitvami. Vse psovke, ki so bile kedaj čitati v »Slov. Narodu« proti dr. Šusteršiču, sta v tork v nemškem jeziku prinašala — Franko Stein in Vinko Malik pod patronanco dolgobradatega discipliniranega notarja Ivana Plantana, ki se sam ne upa, že ve zakaj!

Kako hočemo označiti tako početje »slovenskih« poslancev v trenutju, ki je eno nai-

usodnejših v zgodovini slovenskega ljudstva? Slovenski jezik nima besede, ki bi zadosti ostro označil to nesramno, izdajalsko, podlo in sirovo početje. Označiti zamoremo le posledico tega početja: neizmeren gnjus in gnjev vesoljnega slovenskega ljudstva napram stranki, ki je zmožna takega postopanja v takem času.

In če bi volilna reforma ne imela nobenega drugega uspeha, nego da izgine ta smrdljiva stranka s površja našega javnega življenja, je že vredna, da postane zakon.

Seve, ne dvomimo, naši liberalci bodo krčevito tajili, da so kaj deležni vsenemških sirovosti v torkovi seji. Toda tajeje jim ne bo nič pomagalo. Ni prvokrat, da so bili v tej družbi, pa tesne in občeznane so njihove zveze s Steinom in Malikom, preočividno je med torkovo sejo Plantan razvijal »delovanje« pri vsenemških klopih. In včerajšnji »Narod« piše z neprikritim veseljem: V današnji seji je bil sodni dan za izdajalca dr. Šusteršiča. Jasno je kot beli dan, da »izdajalca Slovencev« ne morejo soditi vsenemci s svojega stališča; zato smo hvaležni »Narodu« za to izjavo, ki nam izpričuje, po čegavem naročilu je delala Steinova druhal.

Ta madež ostane našim liberalcem neizbrisno na njihovem brezsrčnem čelu in pri bodočih volitvah ne bode nobenega volilnega shoda, kjer bi se to liberalni stranki ne povedalo v brk.

Kaj pa poreko sedaj tisti obmejni Slovenci, ki vedno zahtevajo vse od dr. Šusteršiča in ga najostreje kritikujejo, za naše dične liberalce pa imajo toliko nežnih ozirov? Ne vemo, kaj poreko, kaj osobito poreče občutna tržaška devica, ki čuje na ime »Edinost«. Toliko pa vemo: kdor jasno in odločno ne obsoja takega herostratskega početja, je hinavec, če trdi, da mu je mari za blagor slovenstva. Ta zasleduje v resnici druge, kalne namene, namene, ki niso daleč od smrdljivih smotrov kranjske liberalne stranke.

In to velja tudi za žurnalista, če tudi piše svoj list izven Kranjske.

To smo morali jasno in glasno povedati. Iz sebično strankarskega ozira nam je

početje naših liberalcev prav: Saj nam daje jamstvo popolne zmage pri prihodnjih volitvah. Ni nam pa to postopanje prav iz splošno narodnega ozira, ker škoduje ugledu našega naroda in zavira njegov napredek — v predležečem slučaju pa osobito zavira uspeh pri podrobni razpravi volilne reforme.

Iz sebično strankarskega stališča bi zaklicali našim liberalcem: Le tako naprej, v vaš popoln pogin!

Iz narodnega stališča pa obžalujemo iz dna srca, da so poleg Schönererjeve bande le še slovenski poslanci, ki so pali tako globoko, da so sposobni za tako početje. Toda nikjer ne najdete stranke, ki bi bila sposobna za tako podla početja. Ta žalostni »laureat« pripada brez prikrajška le slovenski liberalni stranki.

Obračun slovenskega naroda s to stranko bode temeljit.

Volilna preosnova.

Dunaj, 6. novembra.

Drugo branje.

Politični duh je poln elektrike. Iskre švigajo ter vžigajo nerazvorne ljudi. Tudi to mora biti. Mlinska kamna, ki krešeta iskre, meljeta dobro moko. Sedaj rijejo na dan oni življi, ki se jim z jezika cedi sama svobodomiselnost in naprednost, pa poskušajo ustaviti naravni razvoj političnega, socialnega in narodnega napredka. Neprijatelji so socialni pravičnosti, ki si klesti preseko ter dela gaz. Ugovarjajo pa: Mi smo za volilno preosnovo, a ne za to! Ljudje božji, absolutno enaka pravica je bila in je povsod le v načelu, v praksi je ni. V imenu enakosti in bratoljubja so že glave snemali z vratov. Danes pa z »izdajalci« pitajo one, ki hočejo volilno preosnovo in ž njo politični napredek ter vsaj relativno večjo socialno pravičnost. Ali morda vprašanje ni nujno? Ali ne čakajo pisarniški pomočniki na boljše plače, ali ni na dnevnem redu zakon proti pijancem? Tako so včeraj razobešali svoje »popularne težnje« na javni plot. Da, prvo je potrebno, drugo koristno. Oboje pa more priti še na vrsto in še drugo povrh, ko je sedanji parlament napravil svoj testament. In vol. preosnova je politični testament parlamenta s privilegiji. Previden gospodar pa ne dela testamenta v zadnjem hipu, ko mu omahne roka in odpove očrneli jezik. Zato je nujnost razprave o vol. preosnovi utemeljena in opravičena. Ko par-

LISTEK.

Kako so nekateri pisatelji izvirni.

Za dolgočasno Aškercevo »Egiptovsko arabesko — Amenhotep IV.« v novemberski številki »Ljubljanskega Zvona« sem se razveselil, ko sem preobrnil list in zagledal spis: **Jens Peter Jakobsen. Spisal Vladimir Levstek.** Vesel sem pozdravil v slovenskem leposlovnem listu študijo o pisatelju, čigar spisi so mi pripravili že toliko lepih ur. S tem pisateljem je hotel seznaniti slovenski literarni svet pesnik Vladimir Levstek. Z zanimanjem sem začel prebirati spis, toda že uvod sam se mi je zdel tako znan, ko pa sem preobrnil prvi list, sem naletel na sestavke in besede, ki so se mi zdele sumljivo sorodne pri biografiji o Jakob-senu, katero sem čital pred njegovim romanom Niels Lyhne. Poiskal sem Reklamovo uni. verzalno biblioteko št. 2551, 2552, v kateri se nahaja avtorizovana prestava J. P. Jakobse-novega romana »Niels Lyhne«. Pred romanom v istem zvezku pa je natisnjen Th. Wolffov biografičen uvod. Ako primerjamo — in to ni potrebno posebno natančno — ta uvod z Vladimir Levstikovim spisom »Jens Peter Jakobsen« v novemberski številki »Ljubljanskega Zvona«, potem se lahko prepričamo kako žalostno izvirni so nekateri slovenski pisatelji. Prosim samo nekaj primer: Str. 4 v Reklamovi biblioteki piše Teodor Wolff:

»Jakobsens Leben floss still und einfach, keine grossen Erregungen, keine starken Leidenschaften, nichts Ausserordentliches, nichts Gewalttames. Er selbst schreibt auf die Frage nach Ereignissen aus seinem Leben am 25. November 1880 aus Thistedt an Georg Brandes: »Was Begebenheiten angeht, so weiss ich wahrlich keine zu nennen, die Interesse haben und genannt werden können.« (Tilskueren 1877).«

Stran 659 »Ljubljanskega Zvona« pa piše Vladimir Levstek:

»Jakobsen ni postal velik umetnik ob velikih dogodkih zunanega življenja. Brez viharjev, brez mogočnih strasti, brez čudnih pčebnosti in silovitih preobratov so tekli njegovi dnevi in pretekli.

»Ko je želel Juri Brandes izvedeti kaj o njegovih doživljajih, mu je dne 25. novembra 1880. leta odpisal iz Thistedta: »Kar se tiče dogodkov, res ne vem takih, ki bi utegnili biti zanimivi in vredni, da jih omenim.«

Na isti strani piše dalje T. Wolff:

»Am 7. April 1847 ward er in Thistedt, einem Städtchen mit viertausend Einwohnern, nordwestlich vom Ljim Fjord, geboren. Sein Vater war ein wohlhabender kleiner Provinz Kaufmann ohne die geringste Bildung und auch später ohne irgend eine Ahnung von der Bedeutung seines Sohnes, dabei geizig und engherzig itd.

Na isti Zvonovi strani kot zgoraj pa piše Vladimir Levstek:

»Rodil se je dne 7. aprila 1847. leta v This-

stedtu, mestecu z blizu 4000 prebivalci, ki leži severozapadno od Ljimskega fjorda. Njegov oče, imovit trgovec tiste vrste, kakršni so vobče trgovci po deželi, ni bil prav nič izobražen in tudi kasneje v dnevih sinove slave ni umel in poznal njegovega pomena; živel je le svoji trgovini in je bil — da mimogrede omenim (!!) — skopega in tesnosrčnega značaja, itd.«

Tako gre naprej lepo po vrsti po Wolffovem spisu, po katerem ni g. pisatelj samo morda sestavil, temveč pre-stavil in pre-pisal svoj spis, o čemur se prepriča lahko vsakdo, kdor hoče primerjati Levstikov spis z Wolffovo uvodno biografijo. G. Levstiku se je tu pa tam v Wolffovem spisu zdelo kaj predolgo in je isto izpustil. Wolff je n. pr. v svoji biografiji navedel celo Jakobsenovo pesem »Arabeska«. G. Levstik vzame samo nekaj vrstic. V prvih je kar po svoje nekaj pre-naredil. T. Wolff ima v »Arabeski« sledeče vrstice:

Ihre Worte fielen
Gleich Apfelblütenblättern
Auf thaufauchtes Gras;

G. Levstik pa pravi:

»Njene besede so padale
liki listki jablanovega cveta
v moje naročje.

T. Wolff piše v svoji biografiji o Jakob-senovi noveli »Mogens« sledeče:

»Einige Zeit später schrieb Jacobsen die Novelle »Mogens«.

»Mogens wirkte wie eine Offenbarung aus einem schönen Lande, von dem man nicht

wusste, wo es lag.« schreibt Skram. Es war eine Offenbarung, denn in dieser Erzählung erschloss sich zum erstenmale eine Märchenwelt, die nichts Erfaßeltes hatte, eine Roman-tik trat auf, die etwas Wirkliches war, ein Stil erstand, der aus Farben und Tönen gewoben schien, der in einem ewigen Stimmungsrausch schwelgte und bald in flammende Glut, bald in zartzitterndes Sehnen sich auflöste.«

V. Levstik:

»Nedolgo potem je napisal Jacobsen prelestno novelo »Mogens«, o kateri pravi Skram da je bila enaka razodetju iz krasne dežele, o kateri nihče ni vedel, kje da leži. V njej je odprl pisatelj svet pravlic in romantike, ki nima navzlic temu ničesar fantastnega na sebi, s ključem blestečega sloga, ulitega iz barv in razpoloženi, čudovitega v svoji ubranosti, zdaj žarko plamenečega, zdaj polnega drhtečenežnega koprnjenja.«

Takih stvari bi se dalo še mnogo navesti. Kogar zanima, naj primerja še natančneje Wolffov in Levstikov spis in videl bo, kako neopravičeno je postavil g. Levstik pod spis v »Zvonu« »Spisal Vladimir Levstek«. Konec Levstikovega »spisa« bode v decemberski »Zvonovi« številki. Radoveden sem na ta konec. Morda se porabi tamkaj M. Herzfeld, ki je napisal o Jakob-senu v Diederichovi izdaji Jakobsenovih del tudi lepo študijo.

P.

lament napravi ta testament, storil je tudi to pokoro za svoje politične grehe in zgodovina ga ne bo obsojala, pač pa oni, ki vti-kajo glave pod kolesa zgodovine.

Velepesebniki in volilna preosnova.

Visoki plemenitaši in veleposestniki go-tovo neradi dajo iz rok svoje stare privilegije, in vendar računajo z dejstvi. Tako piše dr-žavni poslanec grof Mensdorff, član če-skega kons. veleposestva: »Kot dostojen po-litik si ne ubijam glave kako bi preprečil vol. preosnovo. Ta prodré in naj prodré, da bo de vsaj mir. Tudi se ne bom smejal v pest, ako se izjalovijo nade. Naša dolžnost je, da ne jokamo za »privilegiji«, ampak razmišljamo, kako naj-bolje koristimo svoji domovini in narodu... Ustavoverni veleposestniki so se sprijaznili z volilno preosnovo. To so mogli storiti, ker so bili vedno nemško-narodni. Naša stranka pa ni češko-narodna, ker imamo tudi Nemce v svoji sredi. Ako hočemo še aktivno delovati v politiki, moramo iti narazen. Nemški tovariši naj gredo v nemške okraje, češki pa med svoj narod. Tisti pa med nami, ki so bili le Avstrijci, naj se odločijo za Nemce ali Čehe, ali pa naj se umaknejo iz politike.«

To so poštene, odkrite besede dostojnega politika. Aut — aut! Ako hočem zastopati ljudstvo, stopim tudi med ljudske množice in delim ž njimi veselje in gorje; ako pa hočem uživati mir v svoji palači, umaknem se iz po-litične javnosti. To je doslednost. Zakaj ne bi zastopali čeških okrajev princ Svarcenbergi in Lobkoviči, grofje Nadherný, Deym, Dobfen-ský, dr. Mettal in Sajfert? To so politiki, ki tudi čutijo s češkim narodom. Sami stari pred-sodki jih ločijo od ljudske misli.

In če se ozremo na ustavovorne velepo-sestnike, najdemo i ondi mnogo mož, kateri se morejo v vsakem oziru meriti z mnogimi nemškimi ljudskimi poslanci. Dr. pl. Grab-mayr, dr. Bärenreither n. pr. sta moža, ki de-lata čast nemški levici. Dr. Grabmayr je po-kazal nedavno, da ni okroščen nemški cen-tralist, marveč zagovornik primerne avtono-mije. Da ni prijatelj enake volilne pravice, to je povedal jasno brez vsacih intrig. Zato pa uživa večje spoštovanje, nego zahrbiti hui-skači. Možje, ki so vredni ljudskega zaupanja bodo vedno dobili mandate. Ljudsko zaupanje pa si mora vsakdo sam pridobiti, ker mandati ne bodo več padali v naročja kot zrela jabolka.

Razprava o nujnosti. — Dr. Korošec govori.

Danes je prvi prišel na vrsto dr. Korošec, ki je z velikim uspehom izvršil svojo no-logo. Rekel je: Mnogi katoliški krogi imajo strah pred splošno in enako volilno pravico. Kdor pa gre med ljudstvo, ta nima strahu. Strašijo nas s socialnimi demokrati, ki nočejo poznati ne vere, ne narodnosti. Toda soc. demokracija je le politična stranka, s katero se pač ne moremo boriti z narodnimi in dr-žavnopravnimi načeli, pač pa s socialnim de-lom za ljudstvo in pravem krščanskem duhu. In ravno s splošno in enako volilno pravico iz-podmaknemo soc. demokraciji ona tla, iz ka-terih crpa največ moči. Delavstvo zahteva enakopravnost v politiki in to mora dobiti. (Živahno odobravanje.) Badenijeva peta kurija ne more ustrezati razmeram. Avstrija pride vedno prepozno ali z armado ali z dobro idejo. Splošna in enaka volilna pravica pa je dobra ideja, zato moramo hiteti, da ne zamudimo pravega trenutka. Tudi kot agrarci moramo zagovarjati to idejo. (Pohvala.) Kmečki stan je sicer po številu še najmočnejši v Avstriji. Ako pa še čakamo z volilno preosnovo, bo de se znižalo tudi število kmečkega prebivalstva. Torej čim prej, tem bolje! (Pritrjevanje.) Pač pa govornik z narodnega stališča ne more po-hvaliti volilnega načrta. Glede na vol. okraje na Koroškem in Štajerskem so rabili Nemci drugo merilo zase nego za Slovence. Nemci se ponašajo s svojo kulturo, zgodovino in dav-čno močjo. Istina je, da je slovenski kmet na Štajerskem in Koroškem vsaj toliko intelligen-ten ko nemški. (Živahno pritrdjevanje. Posl. Malik kriči: Spomnite se na umore, pravde!) Pravde so posledica žganjarji, ki jih mi ne ustanavljamo. (Malik: Vi hujskate ljudstvo, ki bi inace dobro živelo med Nemci! Stein: Vi žrete otroke!) Dr. Korošec: Dotična obsodba je bila zmota justice! Mi slovenski poslanci bomo vse storili, da se tekom razprave po-pravijo krivice glede na volilne okraje na Ko-roškem in Štajerskem, ter upamo, da dobimo večino v zbornici. (Živahna pohvala; mnogi slovenski in češki poslanci čestitajo govorni-ku.) — Nato so še kratko govorili Pernertor-fer, Formanek, Chiari, Plaček in Ryba, ki je ostro zavračal očitanja grofa Sternberga, da vlada podpira »Narodne Liste«.

Zaradi pogreba nadvojvode Otona je bila seja zaključena še pred 3. uro. Jutri govorita o nujnosti Gessmannovega predloga glavna govornika dr. Schöpper (pro) in dr. Taver-car (contra). Nato se prične meritorna raz-prava.

ODSEK ZA VOLIVNO PREOSNOVO.

Včeraj so nadaljevali razpravo o zakonu glede na varstvo volilne svobode. Pravosodni minister Klein je na dr. Šusteršičevo zahtevo naznanil, da je bilo v državnozbornskih volitvah l. 1885 kaznovanih 32, l. 1891 72, l. 1879 nihče, l. 1897 pa 493 in l. 1901 886 oseb. Nato so izvolili za nadaljna posvetovanja pododsek 14 članov, in sicer: dr. Adlerja, Choca, Con-cija, Dulembo, Erlerja, Ferjančiča, Gessmana, Hormuzakija, Hrubija, Löckerja, Schlegela, Steina, Wassilka in Zaffrona. Pododsek je iz-volil za svojega načelnika poslanca Dulembo.

NOTRANJE POLITIČNI POLOŽAJ.

Pogajanja med ustavovernim velepose-stvom in nemško agrarno stranko glede na nastop niso še končana. Vršila so se le med-sebojna neobvezna posvetovanja o vstopu ne-katerih veleposestnikov, ki popolnoma sogla-šajo s programom nemških agrarcev. — Vse-

nemški poslanci so se dne 5. t. m. posvetovali o prihodnjih državnozbornskih volitvah. Takoj po končanem glasovanju o splošni volilni pra-vici, torej najbrže meseca januarja, skličejo vsenemške zaupnike na Dunaj in sestavijo glavni volilni odbor. Ki žele kandidirati na vsenemški program, se morajo javiti Schöne-rerju.

PARLAMENTARNI NAPAD NA NERAZ-DRUŽNOST KATOLIŠKEGA ZAKONA V AVSTRIJI.

Znano je, da je izvolil justični odsek av-strijske zbornice pododsek, ki naj zavzame stališče glede na določila o zakonu. Pododse-kov poročevalec Tschan je že izdelal svoje po-ročilo, ki ga je predložil pododseku. Znano je, da je sklenil svoj čas pododsek izpremembo zakonskih določil o zakonu in pa odpravo § 111 državnega zakonika. Poročevalec se peča začetkom svojega poročila s predlogi poslancev Voglerja in Ofnerja in pravi, da ju-stični odsek in pa zbornica nimata dovolj časa da bi se izvedla preosnova vseh določil glede na zakon, ker je zato v sedanjem državno-zbornskem zasedanju premalo časa in bi bilo treba zato obširnih upravnih priprav. Podod-bor se je pečal le z odpravo § 111 oziroma §§ 112, 115 in 116 ne le z ozirom na juridične in državnopravne, marveč tudi z ozirom na gospodarske, socialne, etične in moralne raz-loge. Postave o zakonu so še izza časa jože-finske dobe in obsegajo tehtna protislovja in pa pomanjkljivosti. Najnujnejše je pa, da pre-osnujejo § 111. Osobito so pa občutljive po-manjkljivosti in pa nesoglasja, odkar obstoje državni temeljni zakoni iz leta 1868. Vsi dr-žavljeni naj bi bili pred postavo enaki. Pro-testanti, judi in brezverci lahko ločijo zakon in lahko sklenejo novi zakon. Ob veljavnosti teh postav bi sodili, da se ravna s katoličani, ki izstopijo iz katoliške cerkve tako, kakor z nekatoličani. A najvišji sodni dvor prezira ta državna temeljna določila. Justična uprava pa odklanja to preosnovo. Glede na državno-pravne razloge pravi poročevalec, da izpre-memba nima namena kršiti pravice katoliške cerkve. Z dogmo in z zakramentalnim znač-jem zakona nima opraviti ničesar. Gre se le za preosnovo drž. in državljanskega prava. Država ne posega v področje katoliške cerkve, marveč ji vsiljuje cerkev enostransko naziranje, ki je v protislovju z gospodarskimi in socialnimi razmerami o nerazdružnosti za-kona. Od leta 1870 sem je zakon pogodba in podrejen kot tak postavodajalni avtoriteti države. Država mora rešiti to vprašanje sile v svojem zmislu in ustanoviti enotno zakonsko pravo v zmislu priporočenega zakonskega načrta. — Pričakovati moramo toraj novih bojev. No, katoliško ljudstvo se dobro pri-pravlja nanje! Tschanov predlog ima očividni namen, da škoduje katoličanom in jih razburi.

OBČINSKE VOLITVE V BUDJEJEVICAH.

Včeraj so se pričele v Budjejevicah ob-činske volitve v tretjem razredu. Stojé si nasproti Čehi in Nemci. Čehi delajo z vso silo, da zmagoajo proti sedanjemu nemškemu občin-skemu zastopu. Nemški listi poročajo, da je več sto Čehov zgodaj že demonstriralo proti Nemcem. Šipe so pobili na mnogih nemških poslopjih. Tudi v volivnem prostoru so se več-krat spopadli Čehi in Nemci. Agitacija je bila silna na obeh straneh. Zvečer so bile večje demonstracije. Pobite so šipe na nemški trg. Šoli in na drugih nemških poslopjih. Pred mestno hišo je zbrana češka množica, ki je večkrat burno demonstrirala radi pristan-skega postopanja Nemcev. Orožništvo je več-krat s silo odstranilo češko ljudstvo. Zvečer je nastopilo vojaštvo, ki je razgnalo po nemškem nasilstvu ogorčeno češko ljudstvo.

OGRSKA.

Nagodbena pogajanja z Ogrsko.

Strokovni poročevalci naše in ogrske vlade so izvolili tri pododseke. Prvi se peča s patenti, z vzorci in o varstvu znamk, drugi za zadeve glede na užitninski davek, tretji z državnimi dolgovi. Prvi pododbor zbora-je danes na Dunaju, drugi prične posredovanja v petek v Budimpešti in tretji koncem prihod-nega tedna tudi v Budimpešti. Sodijo, da na-merava zastopati ogrska vlada stališče o uve-ljavljenju samostojnega carinskega ozemlja l. 1917. Najbrže se loči Avstrija v posameznih vprašanjih že prej od Ogrske, ako se sklene uveljavljenje samostojnega ogrskega carin-skega ozemlja l. 1917.

Ogrski minister na zatožni klopi.

Imunitetni odsek ogrske zbornice je skle-nil, da pride na zatožno klop bivši ogrski ju-stični minister dr. Plosz. Ker sklep ni po-polnoma utemeljen, odstopi najbrže predsed-nik imunitetnega odseka dr. Gaal.

PASIČ ODSTOPI?

Poročajo, da srbski ministrski predsednik Pasič res odstopi. Kot njega naslednika pride-ta v poštev Vujić ali pa Milanović. S kraljem sta prišla v nasprotstvo zaradi težav pri pred-pogajanjih glede na najetje posojila, zaradi vedno večje nezadovoljnosti častnikov in ker se ni oziral na poročilo komisije glede na na-bavo topov.

OGRSKO-SRBSKA POŠTNA IN BRZO-JAVNA POGODBA.

Ogrska vlada je odpovedala Srbiji pošno brzojavno pogodbo iz l. 1868 in pozvala srb-sko vlado, naj se prično pogajanja o novi mo-derni pogodbi. Pogajali se bodo v Budimpešti.

OGRSKI LLOYD.

Ogrska vlada se je pričela pogajati z av-strijskim Lloydom neobvezno o novi pogodbi, ker preneha stara koncem tega leta. Dozdaj je vozil Lloyd v Levanto in Vzhodno Azijo, ogrska parobrodna družba »Adrija« je vozila po zahodnih adrijskih progah. Družbi sta vo-zili sporazumno in so ostajali redno Lloydovi parniki tudi v Reki, parniki »Adrije« pa v Tr-

stu. Za kratek čas najbrže začasno še podal-šajo pogodbo z Lloydom, a dolgo gotovo ne. Mažari brez dvojbe zdaj pod Košutom usta-nove lastni Ogrski Lloyd, v katerem bi se združile reške družbe »Adria«, Deutsch in si-novi in »Reška plovna družba«.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Clemenceauov francoski vladni načrt na-glaša glede na cerkveno politiko: V najkraj-šem času postanejo vse šole posvetne, to je brezverske. Hinavsko naglaša, da hoče od-praviti lex Falloux in po zakonu o ločitvi cerkve od države izvesti neomejeno svobodo ve-sti. In bahato napoveduje stari v panamske goljufije zapleteni judovsko-framazonski hla-pec: Oziraje se na vkoreninjene predsodke ho-čemo odločno kolikor je mogoče zapreti pot duhu tuje moči, ki hoče vladati svet. Zagoto-vili bomo versko svobodo in izvedli vsa za-konska določila in nastopili z novimi odred-bami če bo potrebno. Clemenceau toraj napo-veduje novo preganjanje katoličanov na Fran-coskem. Nasilstvo katoliških sovražnikov na Francoskem pa gotovo prej ko slej združi ver-ne katoličane in jim navdahne duha odločnosti. Clemenceau ne bo več, katoličanstvo bo pa še in bo pomlajeno izšlo iz sedanjega francos-kega kulturnega boja.

ZAKAJ POTUJE RUSKI MINISTER ZA ZU-NANJE STVARI?

»Strana« piše, da potuje Izvolski v ino-zemstvo iz zelo važnih razlogov. Japonska z mrzlično naglostjo pomnožuje armado in oso-bito mornarico. Japonci so veliko bolj nezado-voljni s portsmouthskim mirom, kakor se splošno misli. Japonska pa najbrže ne namerava vojske z Rusijo, marveč ima svoje načrte glede na Kitajsko, Indokino in Indijo. Nastale so težave glede na rusko angleški dogovor z ozirom na Perzijo. V Turčiji pričakujejo iz-premembe na prestolu. Nasprotujejo si v Tur-čiji koristi Rusije osobito z onimi Nemčije. Po-ložaj zahteva novo kombinacijo. Začetek je francosko-angleška vojaška konvencija s pri-jateljskimi odnosi nasproti Italiji in pa obno-vitev rusko-francoske zveze. Izvolski potuje, da izvede to kombinacijo in da odkloni nemške nasvete. V Peterburgu sodijo, da je nemška politika Rusiji neprijazna. Ruska vlada bi rada izvedla rusko-francosko-angleško zvezo, a če si ji posreči, še dvomijo, ker je francoski po-slanik v Peterburgu Bompard poročal, da Stolypinu ne zaupajo dumini poslanci in naj se počaka, kakšno stališče zavzame nasproti Stolypinu nova duma.

BOJI V MAROKU.

Uprli so se rodovi v nezzanski okolici. Pretendent je napadel Kabile in jih prisilil, da mu plačujejo davek. Oplenili so Beni-Sidil. V Tangru so metali domačini kamne na čoln francoske križarice Galilée. Zaprli so tri Ma-ročane. Tangersko pristanišče bodo stražili maročanski vojaki. Vsi v Maroku naseljeni Evropci so v nevarnosti. V Tanger je odpo-slala francoska vlada križarico »Jeanne d'Arc«, španska pa križarico »Princesa de Asturias«.

KITAJCI IN NEMCI.

Kitajski domačini so napadli v nedeljo zve-čer nemškega konzulatnega stražnika in nje-govega prijatelja, nekega Rusa, na potu iz Vo-zuna v Šangaj. Nemcu so vzeli revolver, s ka-terim je ustrelil in ga vrgel v potok, kjer je le-žal pol ure in nato všel. Kitajci so slekli ma-lone popolnoma oba inozemca.

VOLITVE GUVERNERJA V NEW YORKU.

Za guvernerja newyorške države bo iz-voljen najbrže republikanski kandidat Hughes. Korupcija zelo cvete. Zaradi goljufij pri volit-vah zapro 10.000 oseb. Demokratični kandidat Hearst je izdal za volitve dva milijona mark.

VSTAJA V MAVRITANIJL.

V boju z vstasi dne 25. oktobra so izgu-bili Francozi dva poročnika in dva seržanta. Upornih Mavrov je bilo nad 500. Oboroženi so bili s puškami repetirkami.

FRANCOSKA ZBORNICA.

V francoski zbornici je očital poslanec Grousseau zbornici in vladi, da hoče oropati cerkve in je še pripomnil, da katoličani niso podložni nobenemu inozemcu, ker papež ni inozemec in tudi ne podložen kaki inozemski avtoriteti. Med govorom naučnega ministra Brianda, ki je govoril o papeževi moči v ino-zemstvu, je nastal vihar. Grousseau je zahte-val odločno za cerkev svobodo združeva-nja in pa revizijo zakona glede na ločitev cerkve od države.

RUSIJA.

V Moskvi so po hišnih preiskavah zaprli 25 socialnih demokratov. Policija je zaplenila naslove in liste socialnodemokratske organi-zacije. — V samdrskem okraju so s puškami oboroženi roparji z bajoneti prebodli kmeta Gračeva, njegovo ženo in sestro, nekega pa-stirja in dva delavca.

NOVO BOLGARSKO MINISTRSTVO.

Novo bolgarsko ministrstvo se je pred-stavilo bolgarskemu sobranju. Minister za zu-nanje stvari je postal Stanciov. Ministerski predsednik Petkov je naglašal, da so bile osebnosti vzrok, da je odstopil Petrov. Prečitali so na to adresno na knezov prestolni govor, ki so-glaša ž njim in se razlikuje od njega le v toliko, da govori v jako toplih izrazih o brezpravnih Bolgarih v Makedoniji.

BOJI V MAROKU.

Rajzulijevi pristaši so se polastili sesalk španske električne družbe v Tangru. Dejanski vladar v Tangru in v severnem Maroku je ro-par Rajzuli. Francoska križarica »Galilée« ki je že tri leta v tangerskem pristanišču, pa ne stori ničesar.

TULIPANSKO GIBANJE NA OGRSKEM.

Kdor misli, da so postali Mažari bolj pri-jazni Avstriji, se moti. Te dni se je ustanovila

v Požunu, dunajskem predmestju, kakor so že nedavno nazivali to pomažarjeno mesto po-družn. »Tulipanske zveze«. Zborovanje je vo-dila soproga ministra grofa Apponyja, ki je bil tudi na shodu in je naglašal, da ima osobito Požun jako važno nalogo v boju z avstrijsko industrijo, ker leži blizu Dunaja.

SPLOŠNA VOL. PRAVICA NA OGRSKEM.

Danes nameravajo vložiti nemažarske na-rodnosti v ogrskem državnem zboru na vlado interpelacijo glede na splošno vol. pravico. Interpelanti nameravajo naglašati, da so rešili v Avstriji tekom dveh mesecev načrt glede na splošno vol. pravico in vprašati, zakaj še vlada ni predložila vol. preosnove, dasi se je zavezala da jo zbornici predloži.

Slovensko gledališče.

(Prva repriza opere »Ruslan in Ljudmila«).

Ne vemo, ali je umetnost glasbe ali pa čarovnik Črnomir in njega spremstvo večji vzrok, ki je pritegnil toliko občinstva, da je bilo gledališče zopet razprodano. — Zadnje — zunanja oprema in scenerijski prizori — še vedno pri mnogih izmed gledaliških gostov več veljajo, kot še tako umetniško glasbeno delo. O tem nas je uverilo neprestano brbljanje, — kakor da bi ne bil čas za razgovor med pavzami! — Kdor pa je prišel z name-nom poslušati in uživati, ta je imel krasen užitek. Glasba v tej operi je prava hrana za uho, ki nas s slastjo navdaja. Kako bogat zaklad tiči že v ouverturi, ko v tožnih nizkih glasih godala (čelo) tožijo iščoč izgubljene Ljudmile (sreče ljubezni — Rusije). — Vsako dejanje zase ima posebno introdukcijo, ki nam v or-kestru na kratko označi sledeče dejanje. — Iz vse velikanske skladbe pa nam doni-na-sproti nekaj znanega, res slovanskega. — Opozarjamo le na III. dejanje: Znani so tudi nam ti glasovi. Glinka je pač poznal glasbo tujih umetnikov, tudi vplivala je nanj, a po-snemal je ni: držal se je domačih tal, in to je, kar ga dela popularnega.

Včeraj nam je bila šele prilika prav iz-poznati to veliko delo velikega skladatelja, ker je bilo izvajanje bolj umerjeno, kot pri premijeri. Mestoma se je rabil tudi nekoliko primernejši tempo, tako n. pr. v 2. sliki II. de-janje, kjer je prišla vloga g. R a n e k a do po-polne veljave. Počasnejši tempo in pa, ker je orkester bil nekoliko mirnejši ter se ni za-ganjal, kakor ima včasih navado, je pomogel, da je g. Ranek pokazal, da je ne le dober re-žiser in izborni igralec, ampak tudi vrl pevec. Obvladal je vso jezikovno težkočo in dosegel za svoje dovršeno predavanje zaslužno vi-harno priznanje.

G. Oufednik je kot nositelj glavne in naslovne vloge, stal na onem višku, ki nam olajšuje vsako nadaljno hvalo, kajti umetnost in delo se hvalita sama. Kako krasno je zapel ono veliko ario v 3. sliki II. dejanja: O polje, polje, kdo pokril te je z mrtvaškimi glavami. Mogočno in lepo je donel njegov spev v višini in nižini, lepo frazirano s čistimi in pravilnimi povdarki.

G a s k a l o v a ima pač težko vlogo, ker mora rešiti toliko zahtev, ki jih stavi skla-datelj. Tembolj zasluži priznanja g. Skalova, ker je s pomočjo vseh vrlin, ki dičijo to mar-ljivo pevko, obvladala z nekim samozataje-vanjem vse težkoče in tudi drugič pela ravno tako dobro, kot pri premijeri. Pаметen človek male nezgodice, ki se lahko pripeti vsakemu pevcu, ne bo nikomur štel v zlo. Dobra volja odtehta malenkosti, ki pa se sicer komaj opa-zijo.

G. pl. R e z u n o v a diči predvsem svoj-stvo, da poje vedno z čutom in pa, da ume s pevskim delom spojit vedno tudi igro. Pri njem harmonira vse: vsaka nuanca in izpre-memba v pevskem tonu ima primerno spre-mjevanje v gestah ter se strinja s celoto. Ne baš velika — toda zato nič manj lahka je nje-gova vloga, a on jo stori, da postane velika. Viharen aplavz je bil dokaz, kako je ugajal.

O g d č. R e i s s o v i moramo reči, da ima lep pevski dar, ki ga pa mora varovati in negovati. Vaja in marljivost ji bodeta odprl pot v bodočnost. Alt njen je simpatičen, zlasti v višini; prehodi pravilni, intonacija čista. V srednjih legah in nižini postaja ji glas nekoliko moten; nekaj moramo pač pripisati na rovaš jesenskemu vremenu, veliko pa naporni vlogi, ki je pisana večinoma v nižini ter jo skoki v višino napravijo tem težjo.

G d č. P r o c h a z k o v a ima simpatičen, dasi nekoliko šibek mezzosopran, ki bo v kaki lirčni operi prišel do večje veljave.

G g. Z a c h in B e t e t t o sta pevca, ki nam vrlo ugajata; duh in čut oživlja njiju petje, mehki ton umeta prav dobro zadeti. Naše priznanje!

Pohvalimo tudi g d č. K o č e v a r j e v o ter zbor, ki je bil topot boljši. — Zunanja oprema, kostumi itd. pa delajo čast posamez-nikom, kakor tudi vodstvu slovenskega gle-dališča.

Dnevne novice.

+ **Deželni predsednik Teodor Schwarz** je v družbi vladnega svetnika Haasa odpotoval v Krško.

+ **Izdajalec ljudstva**. In če skupičimo vse težke, surove in nagnusne psovke, ki so padale tekom šestih hrupnih let avstrijske zbornice na vse strani, zamore li zadeti politika kako stvar ostrejšo, težje, kakor edina besedica »izdajalec ljudstva«. Ta upravičeno izgovorjena beseda bi ga morala umičiti. Kaj so storili iz te besede. Porabljena votla fraza je postala, ki jo zapiše najmanjši pisar kakega malega provincialnega lista z ono hladnokrvnostjo, s katero se zakliče

v vsakdanji zbornični razpravi. Najtežja, smrtna pšica v rokah odgovornega urednika za zadnjo skrajno silo, ki jo narekuje le še ogorčenje zaradi izdajalstva pri vseh, je postala po ljudskih zastopnikih tako brez vrednosti, da vsak nezreli godrnjač svojo roko steza po njej. In nihče več se ne zmeni zato. Ljudsko zastopstvo je učilo samo, da za ta izraz ne zadene nobenega kaka odgovornost. Schönererjeve besede v državnem zboru ovržejo važnost njegovih lastnih izjav. Rekel je: Kaj je vredna vol, preosnova, ki pošilja poslanca, ki ob vsaki priliki in večinoma iz strankarskega sovraštva eden drugemu očita, da ni vreden nasprotnik vstopiti v zbornico? »Ljudski izdajalec« doni tu, ljudski izdajalec tam, kakor da bi se sešli pobje, ki so se že zdavnaj naučili te besede od gotovih ljudskih zastopnikov. Tako ne pišemo mi, da odgovarjamo plagiatorjem, surovin državnega zbora pri »Slov. Narodu,« tako piše o izdajalcih ljudstva »Grazer Tagblatt.« Izdajalec ljudstva je torej dokazano kar navadni salonski izraz parlamentarcev. Modern je zato. Mi se prav nič ne čudimo, da tudi skrajno moderna dama ob sinjih bregovih zelene Adrije naša ljubezniva »Edinost« tako rada meče s salonskim parlamentarnim izrazom izdajalec ljudstva. Mi ne pišemo tega morebiti, da branimo dr. Susteršiča, tako piše o pomenu nekdanje psovke graško glasilo železniškega ministra dr. Derschatte. In izdajalec ljudstva doni še nadalje po saloni naše jare gospode in po predalih salonsko - napredne naše žurnalistike. »Izdajalec ljudstva«, kako lepo fino in blagodejno je to . . .

+ **Leonova družba** je, kakor se nam poroča z Dunaja, v ponedeljek priredila zanimiv večer. Vladni svetnik v poljedelskem ministrstvu, dr. vitez P a n t z, je predaval o zgodovini velike industrije na Gorenjem Štajerskem. Podal je jasno sliko o razvoju železne industrije, ki je zalagala z železom preko Steyra mnoge dežele na severu in zapadu, preko Ljubnega pa pokrajine na jugu in vzhodu. S podatki je dokazal, da so bili tedaj delavci mnogo bolj plačani, nego danes. Tudi ni res, da bi bila protireformacija škodila razvoju industrije. — Znaní slovenski pisatelj stotnik Fridolin K a v č i č pa je predaval o znanem kartografu Blažu K o c e n u, ki je med slovenskimi rojaki skoraj nepoznan kot Slovenec. Blaž Kocen se je rodil leta 1824 revnim slovenskim kmečkim staršem v Hudinju pri Ponikvi na Spodnjem Štajerskem. Na celjsko gimnazijo je prišel mladi Kocen leta 1834, licej je dovršil v Gradcu in kapelanoval v Št. Rupertu, Šoštanju in Rogatcu. Leta 1850. je bil imenovan za pomožnega učitelja naravoslovja na celjski gimnaziji. Poučeval je pozneje v Ljubljani, Gorici in Olomucu. Umril je na Dunaju za jetiko 29. maja 1871. Nemci so njegovo ime popačili v »Kozenn«, kar je moža vedno žalilo. Njegov atlas je doživel že 40 izdajo. Mali slovenski narod more pač biti ponosen na svojega Kocena, kakor na Vego, Močnika in druge učenjake, ki so kot zavedni Slovenci s svojim peresom množili nemško slovnost. Upamo, da gospod predavatelj objavi zanimivi životopis tudi v kakem slovenskem listu.

— **Ljubljansko okrajno glavarstvo** se menda še ni poučilo koliko je v njegovem delokrogu Nemcev in koliko Slovencev, sicer bi ne pritiskalo na razne uloge samonemških pečatnikov. Naj se take provokacije samoslovenskega prebivalstva v okrajnem glavarstvu takoj preprečijo, da mu ne bo treba si pravice na drug način izvojevati.

— **Na adresi c. kr. okrajnega šolskega sveta v Logatcu.** Iz časnikov smo izvedeli da je razpisana na dvorazredni šoli pri Sv. Vidu nad Cerknico, služba nadučitelja. Ker nam je pa popolnoma neumevno zakaj se je razpisala služba sedaj med šolskim letom, ko sta obe učiteljski mesti zasedeni s prav dobrimi učiteljskimi močmi, prosimo c. kr. okr. šolski svet, da blagovolj premestitev učiteljev na tukajšnji šoli odloži do prihodnjih velikih šolskih počitnic. Premestitev med šolskim letom, bi bila z ozirom na to, da je glavni pogoj za dosego vspeha v šoli to, da se učenci privadijo svojemu učitelju isti pa da spozna duševne zmognosti svojih učencev, kar se pa z vednim menjavanjem učiteljev ne doseže, popolnoma neumestna.

— **Strah pred kopniškim stotnikom v Opatiji.** Iz Opatije nam pišejo: Za danes oznanjena soareja g. Kornelija Ghiotti-a iz Neapolja, katera bi se morala vršiti v »Kavarni Quarnero«, je c. kr. okr. glavarstvo prepovedalo. Mogoče, da je imenovani prireditelj sam kriv, ako ni te prireditve prijavil oblastvu. Najbrže je tudi pravi vzrok vspeh: »Der Held von Köppenick!« »Der Schusterhauptmann von Köppenick!« Neu! »Der falsche Hauptmann von Köppenick!« In to naj bi se kazalo v kavarni »Quarnero?« Brr! Grom in blisk! To bi bilo za tukajšnje nemčurje nekaj groznega. Hvala Bogu, da je hotel to prirediti Italijan, kaj bi se bilo, ako bi kak Slovan to priredil.

— **Izlet na Koroško.** Slovenski planinci napravijo v nedeljo, dne 11. novembra t. l. izlet na Koroško in sicer v Št. Jakob v Rožu. Odpeljejo se zjutraj ob 7. uri in se vrnejo z večernim vlakom. Slovenski planinci iz Gorenjske se priklopijo izletnikom na Jesenicah. Na svidenje med bratskimi koroškimi planinci!

— **Minister okregal mesarje.** Včeraj je bila deputacija zadrug mesarjev in prekaievalecev pri poljedelskem ministru grofu Auerspergu. Deputacijo je vodil načelnik dunajske mesarske zadruge obč. svetnik Hütter. Minister deputacije že dvakrat ni hotel sprejeti, včeraj jo

je pa le sprejel. Neki češki mesar je govoril ministru dolg govor v katerem je povdarjal, da je vzrok dragine mesa iskati v naši agrarni politiki in v zaprtju mej. Govornik je postajal vedno glasnejši, naposled je pa dejal ministru, da ne govori samo v imenu mesarjev, ampak tudi v imenu — konsumentov. To je bilo ministru preveč ter je prekinil govornika: »Pardon, gospodje, če tudi Vi govorite v imenu konsumentov, jaz sedaj govorim samo z — mesarji.« Govornik se pa ni dal motiti in je govoril kar dalje. Izjavljal je, da bi bila nameravana akcija mesarjev koristna tudi agrarcem, zato naj bi jo poljedelsko ministrstvo podpiralo. Sicer jako prijazen minister se je nakrat zjezil in je dejal mesarjem, ki so se igravali tudi kot dobrotnike konsumentov in agrarcev, da sam prav dobro ve, kaj bo v korist konsumentom in agrarcem, ve pa tudi, da to ni ono, kar mesarji žele. Neki mesar je opomnil, da je v Ameriki pripravljena ladja, ki lahko takoj 3000 volov pripelje na dunajski trg. Minister je tedaj rekel: »Tega pa ne, na to še misliti ni treba! Niti zaprtje mej ne bo odpravljeno, in tudi uvoza prekomorskega mesa v Avstrijo ne bom dovolil.« Deputacija je bila ob takem vsprejemu prav neljubo presenečena. Načelnik dunajske mesarske zadruge Hütter je postal vsled tega jako strasten ter je ves razburjen hotel razlagati ministru stališče mesarjev. Minister ga ni pustil dalje govoriti ter je posegel vmes z besedami: »Tu nisem na nikakem ljudskem shodu. Z Bogom!« Nato je minister obrnil deputaciji hrbet in pustil deputacijo samo. Tako žalostno se je končala večerajšnja avdijenca mesarjev pri poljedelskem ministru.

— **Poštna vesti.** Predsedstvo poštarskega društva opozarja svoje člane, da bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne v Ljubljani v hotelu »Ilirija« predsednik gospod Modic c. kr. poštar iz Litije, poročal o vspehu zadnjega zborovanja na Dunaju.

— **Adjuti za praktikante finančne uprave.** Finančno ministrstvo je sklenilo, da dobe vsi praktikanti finančne uprave, ki služijo povoljno eno leto, adjutum od 1. decembra letos nadalje. Tudi nadalje ostane ta odlok v veljavi.

— **Napad na žensko.** Včeraj zjutraj okrog pol 6. ure zjutraj so dobili na potu grede z Dobenega v Mengeš nezavestno v krvi ležati podomače Žičkovo iz Dobena, fara Mengeš. V ustih je imela natlačene zemlje in okrog vrata je bila davljena, tako da ima kri zasedeno. Vse kaže, da se je ona morala dobro braniti, ker je imela za nohti kožo in meso napadalecve, tako da je napadalec dobro zaznamovan. Ali je to posilstvo ali samo napad, še se ne vé. Nezavestno so prepeljali domov, nakar so šli po duhovna v Mengeš, da jo je previdel z sv. poslednjim oljem in po zdravniku.

— **Samoumor 70 let starega moža.** Obesil se je v nedeljo v Stražišču pri Kranju nad 70 let star mož. Vzrok je iskati v žganju.

— **Ponudbeni razpis.** C. kr. trgovsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bo ponudbena razprava zaradi dobave 250.000 hrastovih ali bukovih pragov (švelerjev) za leto 1907 vršila dné 14. novembra t. l. ob 12. uri popoldne na trgovski borzi v Bruselju.

— **Trojčki.** Iz Stoba pri Domžalah se poroča: Danes je povila 25letna Frančiška Stojner, posestnika soproga trojčke in sicer dva dečka in eno deklico. Dečka sta čvrsta, deklica je pa kmalu po porodu umrla. Mati se počuti dobro in je popolnoma zdrava.

— **Strasna nesreča.** V ponedeljek popoldan je mašinist v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu Franc Kosa snažil ožemalnik (stroj za ožemanje perila) v pralnici. Pri tem pa je ravnal tako nesrečno in neprevidno, da je prišla desna roka v stroj, kateri mu je roko pri komolcu popolnoma odtrgal. Nesrečneža ki je znan kot vesten delavec, pripeljali so v dež. bolnico.

— **Zopet velik požar v Trstu.** Ogenj je v tovarni vošila za parkete v Trstu napravil za 20.000 K škode. Delavki Ani Leiter se je vnela obleka. Delavka je nevarno ožgana, istotako delavec Ruter, ki ji je prihitel na pomoč.

— **Investicijske zgradbe pri Južni železnici.** Železniško ministrstvo je pozvalo uprav. svet Južne železnice na posvetovanje dne 12. t. m. v železniškem ministrstvu glede na varnost in red potrebnih zgradb. Posebna komisija bo nadzorovala investicijska dela.

— **Potovanje po smrti.** L. 1855 je umrla v Gorici neka Sofija vdova Conperz. Pokopali so jo na katoliškem pokopališču. Ker pa se je kasneje doznalo, da je bila židinja, so jo izkopali ter prenesli na tukajšnje židovsko pokopališče. Sedaj pa so jo tu zopet izkopali in na željo njene sestre prenesli ostanke v Budimpešto.

— **Samoumor vojaka.** V srce se je ustrelil v Gorici vojak M a u r e r.

Štajerske novice.

Š **Terorizem nemškega liberalnega dijaštva.** Iz Gradca se nam piše: Kakor sicer svobodomiselnici, tako pojmuje tudi nemško liberalno dijaštvo svobodomiselnost na ta način, da vsakega, ki drugače misli z brahialno silo — nevredno akademika — strahuje. Tako dela to dijaštvo tudi z nemškim katoliškim društvom »Karolino«. Danes se je vršila v avli univerze immatrikulacija. Kot vedno, so se zbrali tu — v avli — nemški dijaki-svobodomiselnici, v čepicah in s trakovi. Prišlo je pa tudi nekaj dijakov katoliške »Karoline« istotako v čepicah in kulerjih. Seveda so jih »svobodnjaki« potisnili iz dvorane trikrat. Naposled pride rektor z njimi in pove junakom, da ima katoliško dijaštvo ravno tako pravico, da nastopi v kulerju in čepicah, kot drugo dijaštvo. Na te besede rektorjeve so pustili možakarij Karolince v avlo, ob enem pa dali povelje, da morajo vsi svobodomiselnici dijaki iz

avle, in res, vsi so šli ven na hodnik in čakali. Med tem se je pa vršila slov. immatrikulacija ob navzočnosti katoliških »Karolincev« in nekaj Nemcev, ki se niso vdali pozivu terorizatorjev in vseh Nenemcev. Ker je stalo na hodniku pred avlo in v vestibulu polno teh »junakov«, ki so hoteli, da »Karolinci« snamejo čepice in trakove, sicer da jih s surovo silo atakirajo, zapove rektor, da zapuste vsi vseučiliško poslopje, kar se je zgodilo. »Karolinci« so med tem ostali v varstvu rektorja v vestibulu. Terorizatorji so sedaj čakali pred univerzo, dasi je bila že ena ura, misleč, da se bodo »Karolinci« vdali ali pa da jih bodo atakirali. Rektor jih je nekaj časa prosil, ko pa je konečno uvidel, da ne ubogajo in ne zapuste akademičnih tal, je zažugal, da bo dal prijeti nekaj akademikov, ki bodo eventualno z relegacijo plačali nepokornost kolegov. Nato so izzivalci zapustili akademična tla in odšli na cesto. Tu je pa že čakala policija. Tako so dobili »Karolinci« prost odhod. Seveda so pričeli »antiklerikalni« nemški suroveži žvižgati, toda »Karolinci« so brez skrbi korakali v varstvu policije skozi mesto do svojega društvenega lokala. Pobalinsko nemško dijaštvo je šlo za njimi in rjevalo kot polična druhal, ko so bili »Karolinci« v lokalu, so junaki zapeli neizogibno »Wacht am Rhein« in neko sramotilno pesem na nemško katoliško dijaštvo in nato odšli. **Konec vsega je bil — čisto objektivno rečeno — velikanska blamaža nemškega svobodomiselnega dijaštva,** kajti »Karolinci« se niso vdali njih zahtevi, da snamejo čepice in trak, marveč so neovirano korakali skozi mesto. Kranjski nemškonacionalni dijaki (»Karnijolci«) so bili vedno v prvih vrstah in skoro najbolj glasni.

Š **G. Miha Vošnjak** praznuje v kratkem svojo 70-letnico.

Š **Od Drave.** — **Slovensko uradovanje pri železnici.** Neki hlapec pripelja neko reč na postajo ter odda nemški vojni list, a slovensko izpolnjen. Ker ni bila nem. označena dotična reč, ni hotel uradnik voznega lista sprejeti, rekoč, da ne razume ter da se mora vojni list nemški napraviti, ker je baje uradni jezik nemški pri železnici. Vse to pa je govoril uradnik v nemščini, kar pa hlapec, ki nemški ne zna, razumel ni. Prišel pa je slučajno železniški delavec, kateri je zadevo razjasil uradniku in hlapcu, potem je šele bilo sprejeto blago, če tudi z nevoljo. Vprašamo, ali so uradniki za ljudstvo, ali ljudstvo za uradnike tukaj? Zakaj slovenske uradnike pošiljajo v nemške kraje, slovenščine nezmožne pa v naše kraje?

Š **Duhovnike ven iz občinskih korporacij!** »Narodnemu Listu« ni prav, da sta v neki občini dva štajerska duhovnika v odboru. Ta ven spraviti iz vsega javnega življenja, s tem bo reševal »Narodni List« narodnost. Se poznamo. Nismo letošnji zajci. Kmalu bo kmečko ljudstvo cele Slovenije štajerske jasno pokazalo, da s takimi hinavci noče nič opraviti imeti.

Š **Zlobna ovadba.** Kakor smo v ponedeljek poročali, je orožništvo dne 30. m. m. ponoči ob 2. uri zaprlo trgovca Franca Petelinza iz Št. Vida pri Ptuj, češ, da je ponarejal poštno-hranilne knjižice. Kakor se je izkazalo, je g. Petelinz popolnoma nekriv in je postal le žrtva zlobne ovadbe. — Sodišče ga je iz zapora izpustilo in išče sedaj ovajalca.

Š **Divji dragonci.** V noči od nedelje na ponedeljek so v Novakovi gostilni na Tržaški cesti v Mariboru popivali civilisti in dragonci. Prišlo je med obojimi do spora in so se dragonci umaknili iz gostilne, ker so bili v manjšini. Ko je nekaj gostov odšlo, so se dragonci vrnili in začeli svoj posel s sabljami. Nekaj gostov je zbežalo, Franca Holzknehta iz Radvinje, ki je znan pretepač, so pa tako s sabljami obdelali, da so ga morali prenesti težko ranjenega v bolnišnico. Nato so jo udri za bežečimi civilisti. Ker teh niso mogli več dobiti, šli so nazaj k Novaku, ki pa je med tem že gostilno zaprl. To jih je tako razljutilo, da so mu s sabljami razbili vsa okna in razsekali vrata. Napadali in preganjali so z orožjem tudi mirno idočo pasante.

Š **Nesreča ali zločin?** Iz Bukovcev pri Ptuj se nam piše: V soboto, dne 26. oktobra t. l. smo našli, v cerkev grede, blizu kapelice sv. Jožefa, ki je ob cesti od sv. Marka proti Bukovcem, v jarku ležati mrtvega moža. Iz kapelice pa je bila prevržena soha sv. Jožefa z Jezuščkom. Očividno še ni mogel dolgo ležati v jarku in moral biti še živ, ko ga je nekdo iz ceste zavlekel tja. Spoznali smo v njem 77-letnega Stefana Strelca, po domače Soljak, ki je bil prejšnji dan v Ptuj. Ranjen je bil na nosu; poglavito rano pa je dobil na vrh glave. Blizu njega je ležala tudi zlomljena lata od kapelične ograje. Ali se je mož ponesrečil, ali se je zgodil zločin, to dognati je stvar orožništva, ki zadevo preiskuje.

Š **Pokušena samoumora.** Dne 3. t. m. sta hotela v Mariboru dva nesrečna končati svoje življenje. Prva je bila Alojzija Gojznikar, žena železniškega ključavničarja. Pila je fosforovo raztopino, in ko je prišel opoldan mož domov, jo je našel nezavestno ležati na tleh. Prenesli so jo v bolnico. Vzrok obupnemu dejanju so domači prepri. — Isti dan zvečer si je z brivno britvijo prerezal žile na levi roki 30letni brezposelni pomožni delavec Pavel Babič. Našli so ga še pravočasno in oddali v bolnišnico. Umrjeti je hotel zaradi prevelike bede.

Š **Nepoboljšljiva** je Terezija Horvat iz Velike Nedelje, ki je bila lani izpuščena iz begunjske kaznilnice. Sedaj je radi tatvine dobila pred graškimi porotniki zopet 8 let težke ječe.

Ljubljanske novice.

lj **Razstava ročnih del.** Več velikodušnih in dobrosrčnih ljubljanskih gospodičen in gospa je razstavilo v nakup pri »Slonu« (I. nadstropje) veliko množino svojih raznovrstnih in nenavadno okusno in fino izvršenih ročnih

del. Denar, ki ga pri tem častite dame izkupijo, so namenile deški sirotišnici »Marijanišču« in pokazale na ta način gotovo najjasnejše svojo veliko požrtvovalnost in dobroto. Razstavljene so razne vezanine, raznoliki otroški izdelki, raznovrstni okraski, krasne z barvami orisane skoličke in še nebroj sličnih izdelkov, ki pričajo vsi o nenavadno spretnih in večjih rokah. Več stvari je izvršenih po japonskih uzorcih, kar se je zelo posrečilo. Vsakdo izmed ogledalcev bo gotovo prijetno iznenaden nad lepimi izdelki, in zato priporočamo razstavo v najobilnejši poset. Vse ljubljanske velikodušne gospe in gospodične, ki so se za to razstavo trudile in poklonile svoje prekrasne izdelke brezplačno dobrodelnemu zavodu, zaslužijo brezpogojno za svojo požrtvovalnost vsestransko in največje priznanje in zahvalo. — Razstava je odprta vsak dan od pol 9. do pol 1. ure popoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne. Vstopnina 60 vinarjev.

lj **Deželno gledališče na prodaj?** Po Ljubljani se širi vest, da bi Nemci radi prišli do sedanjega gledališča, ki ga baje že kupujejo. Jasnno je, da je o deželnem premoženju upravičen sklepiti le deželni zbor.

lj **Kriza v intendanci slovenskega gledališča.** Kakor smo izvedeli je bila te dni v restavraciji »Narodnega doma« seja, pri kateri je prišlo med gg. prof. Juvancičem in prof. Westrom na eni ter med Govekarjem in g. Rozmanom na drugi strani zaradi štedenja s subvencijo ter zaradi skušenj do nesoglasja; zato sta gg. prof. Juvancič in prof. Wester — kakor smo že včeraj poročali, — izstopila iz intendance, a ostala odbornika.

lj **Napad na odbornika »Dramatičnega društva.** Igralec slov. gledališča Ranek je danes opoldne na cesti napadel člana odbora »Dramatičnega društva« nakar ga je policija aretirala. Stvar pride pred sodišče in bomo takrat o tem podrobneje poročali.

lj **Koncert »Glasbene Matice«.** V ponedeljek, 12. novembra 1906 v zgornji dvorani »Narodnega Doma« zvečer ob polu osmi uri koncert. Sodelujejo: slavni češki »Ševčiki« v kvartetu: gg. Bohuslav Lhotský (I. violina), Karel Procházka (2. violina), Karel Moravec (viola), Bedřich Váška (violončelo), dalje gospod Josip Procházka skladatelj in učitelj »Glasbene Matice« (klavir), in pevski zbor »Glasbene Matice« pod vodstvom koncertnega vodje gospoda M. Hubada. Vspeh: 1. W. A. Mozart: Komorni kvartet, B-dur. I. Allegro vivace assai. II. Menuetto — Moderato. III. Adagio. IV. Allegro assai. 2. A. Bazzini: Ples palčkov, za gosli s spremljevanjem klavirja. 3. a) C. Saint-Saens: Le Cyre, b) D. Popper: Španski ples, za violončelo s spremljevanjem glasovirja. 4. a) St. St. Mokranjac: Kozar, Srbsko-makedonski mešan zbor. b) Josip Procházka: Ljubezem. Mešan zbor. Poje pevski zbor »Glasbene Matice«. 5. A. Dvořák: Komorni kvartet, F-dur, op. 96. I. Allegro ma non troppo. II. Lento. III. Molto vivace. IV. Vivace ma non troppo. Začetek točno ob pol osmi uri zvečer. Cene prostorom: Sedeži po 4, 3 in 2 K, stojišča po 1 K 20 v, za dijake po 40 v, se dobivajo v trafiki gospe Sešarkove v Šelenburgovih ulicah in na večer koncerta od 7. ure naprej pri blagajni.

lj **Gimnazijalka v Ljubljani.** Naučno ministrstvo je dovolilo da sme gđ. Hilda Mardetschläger, hčerkar mag. pharm. g. Mardetschlägerja kot hospitantinja prisostovati pouku v II. a razredu tukajšnje I. drž. gimnazije in sicer pri geografiji in naravoslovju.

lj **Repertoire slovenskega gledališča.** V petek prvič H. Stobitzerjeva veseloigra »Na višavah«, v kateri imata glavni ulogi g. nadrežiser V. Taborsky in ga. M. Taborska. — V nedeljo popoldne ljudska in mladinska predstava: igra se po mnogih letih zopet pravljčna drama »Šnegulčica in škrtaj«, zvečer je opera »Ruslan in Ljudmila«, ki je že dvakrat docela napolnila gledališče.

lj **Milodari za bolnico v Kandiji.** Brat Gerazij Vidmar iz Kandije pobira po Ljubljani milodare za bolnico v Kandiji. Priporočamo ga milosrčnim Ljubljančanom.

lj **Mrtvo so našli** danes zjutraj v Ljubljani za g. Koširjevem kopališčem Terezijo Gale, rojeno l. 1891 v Predoslju. Odšla je bila od doma 21. t. m. in se ji je baje zmešalo in je šla v vodo.

lj **Nesreča.** Na Glincah št. 2 je včeraj popustila Marija Košir svojo 18 mesecev staro hčerko Marijo samo v sobi kjer je stal čeber z vodo. Dekle so našli kmalu potem na glavi stoječo v čeburu mrtvo. Otroka, ki je malo poprej videl svojo mater pri čeburu se je najbrže spenjal in padel vanj.

Gospodarstvo.

g **Vinska razstava v Ljubljani.** Vse vinske producente iz vinorodnih krajev na Kranjskem, ki nameravajo udeležiti se dne 17., 18. in 19. t. m. v Ljubljani vršeče se vinske razstave, prosimo, da za razstavo namenjena vina v sodčkih ali steklenicah kmalu dopošljejo in sicer pod naslovom: C. kr. kmetijska družba v Ljubljani. Najbolje, če se pošlje br-zovoznim potom. Gg. poverjeniki naj skušajo pridobiti čim več vinogradnikov za udeležbo, da bodo zastopala razna vina iz cele Kranjske. Razstavljena vina se bodo producentu primerno honorirala po zaključku razstave. Prodajo in točenje bo odprta preskrbel.

Razne stvari.

Dunajski občinski svet in subvencije za zgradbo cerkve na Dunaju. Upravno sodišče je odbilo pritožbo dunajskega soc. demokratičnega občinskega svetnika Schmeierja proti subvenciji 200.000 kron katero je podelil dunajski obč. svet za zgradbo cesarjeve jubilejne cerkve v II. dunajskem okraju.

Svetovna fotografska razstava bo 1. 1910 v Draždanih.

Praška podžupana. Za podžupana v Pragi sta izvolena: za prvega podžupana Mladoček dr. Stych, za drugega podžupana Staroček Jiřousek.

Rop na donalca denarnih pisem. V Berlinu je oddal brezposelni mizar Gärtner po poštni nakaznici 40 vin, na svoj naslov. Ko mu je pismonoša denar prinesel, je mizar pismonošo napadel in mu oropal 1600 mark. Pismonoša je težko ranjen. Storilec je že pod ključem.

Dunajsko moško pevsko društvo bo koncem aprila 1. 1907 potovalo v Ameriko.

REFORMA NRAVSTVENE POLICIJE.

Dr. Licht je vložil interpelacijo glede na obžalovanja vredne razmere v hišah ki so podvržene iz navedenih policijskih razlogov policijskemu nadzorstvu. Minister Bienerth je izjavil, da je stvar jako važna in da si vprašanja zelo težavna, hoče posvetiti temeljito v ta najtemnejši kot svojega poročila. Čakati hoče le še na izid sedanjih sodnijske razprave proti dunajski kovarici Riehl, nakar prične s pripravami za reformo. Čas je že. Skandal za našo hinavsko družbo je, da trpi v zloglasnih hišah take razmere, kakršne je odkrila ravno zdaj se vršča sodnijska razprava, ki jo je omenjal Bienerth. Seveda gospoda je čakala toliko časa, da si je prav dobro osmislila prste dunajske državna policija, ki nadzoruje in ki je uvedla na Dunaju zaprte zloglasne hiše. Skandalozne razmere pri ljubljanski kovarici Löwyjevi so prežrli, da si o njih natančno poročila javnost dunajske »Reichspost«. Še več. Löwyjeva biva lepo na Ogrskem. Razmere v hiši dunajske kovarice so bile grozne. Deklice so bile zaprte. Dasi so služile ogromne svote, jim kovarica ni plačala ničesar. Gostje so jih za 50 do 100 kron smeli pretepati s šibami in s pasjimi biči do krvi. . . . Policija je nastopala tako, da pri razpravi dva policista nista izpovedala in se sklicevala da bi ju znala izpoved osramotiti.

Telefonska in brzojavna poročila.

GESSMANOV NUJNI PREDLOG SPREJET.

Dunaj, 7. novembra. V današnji seji državnega zbora je trajalo dobesedno čitanje došlih ulog 20 minut. Nato je govoril najprej obširno proti nujnosti Gessmanovega predloga in tudi proti vol. reformi sploh dr. Tavčar za nujnost pa dr. Schöpfer. Po nekaterih fiktivnih popravkih grofa Sternberga in nekaterih drugih poslancev je zbornica sprejela s potrebno dvotretjinsko večino nujnost dr. Gessmanovega predloga s katerim se zagotavlja takojšnje drugo branje vol. reforme. Proti so glasovali Vsenemci, liberalni Slovenci ustavovorni in konservativni veleposestniki. Rusini so se od glasovanja abscentirali.

Dunaj, 7. novembra. Pred glasovanjem je zahteval Stein polimensko glasovanje in da se konstatira razmerje glasov. Polimensko glasovanje je bilo odklonjeno. Prikonstatiranju razmerja glasov se je pokazalo, da je za nujnost Gessmanovega predloga glasovalo 227 poslancev proti 46. Vsenemci so glasovanje raznih poslancev spremljali z divjim krikom. Stein je kričal: »Koliko ste, gospod ministrski predsednik, plačali za to lumparijo?!« Po- slanec Schönerer je kričal: »Plačani lumpje!« Socialni demokratje so klicali: »Komično je videti princa Schwarzenberga v Schönererjevi družbi!« Po glasovanju je bila seja prekinjena, da se vpišejo govorniki za debato.

HVALA AGRARCEV POLJEDELSKEMU MINISTRU.

Dunaj, 7. novembra. Deputacija agrarnih poslancev se je šla danes zahvaliti k poljedelskemu ministru grofu Auerspergu za njegovo krepko obrambo agrarcev proti mesarjem (Glej dnevyne novice Ur.) ter za njegovo zagotovilo, da se meje ne odpro tuji živini. Minister je odgovoril, da je samoobsebi umevno, da bo ščitil poljedelce, ne bo pozabil pa tudi na interese drugih krogov.

DEŽELNI ZBOR NIŽEAVSTRIJSKI.

Dunaj, 7. novembra. Nižavevstrijski deželni zbor se snide neposredno pred Božičem.

ZVIŠANA KOLEGNINA.

Dunaj, 7. novembra. Listi poročajo, da kolegnino na avstrijskih vseučiliščih zvišajo.

USTANOVNI SHOD HRVAŠKE KRŠČANSKO SOCIALNE STRANKE PRAVA.

Zagreb, 7. novembra. Danes se je tu pričel ustanovni shod krščansko - socialne stranke prava. Zborovanja se vrše v »Sokolovci« dvorani. V političnem delu programa se na prvem mestu poudarja celokupnost Hrvatov in Slovencev. Socialni del je v skladu s socialnim programom »Slovenske Ljudske Stranke«.

CESAR V BUDIMPEŠTI.

Dunaj, 7. novembra. Cesar pojde v petek za dalje časa v Budimpešto.

SPIRIT IZ — ŠOTE.

Dunaj, 7. novembra. Iz Stokholma prihaja za ljubljanske barjane velevažno poročilo, da se je ondaj sestavila akcijska družba ki hoče izkoristiti novo iznajdbo po kateri se iz šote napravi alkohol. Izumitelj te metode pravi, da se more po njegovi iznajdbi izdelo-

vati tako cenen špirit, da je špirit cenejši nego petrolej.

DEMONSTRACIJE TRGOVSKIH POMOČNIKOV.

Veliki Varadin, 7. novembra. Včeraj zvečer so trgovski pomočniki demolirali izložbe trgovcev, ki niso zaprli trgovine ob pol osmi uri zvečer.

OBRAVNAVA BREZ PRIČ.

Odesa, 7. novembra. Tu se je pričela obravnaava proti enajstim osebam iz vojaškega stanu, ki so obtožene soudeležbe pri revolucionarnem gibanju. Ker sodišče ni pripustilo nobene priče, so vsi zagovorniki in oni obtoženci, ki so še na svobodi, zapustili razpravno dvorano.

540 VOJAŠKIH NOVINCEV PELO MARZELJEZO.

Saratov, 7. novembra. Pred naborno komisijo je 540 vojaških novincev zapelo marzeljezo. Dvanajst kazakov je napravilo red.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebe	Padevin v mil. urah
6. 9. sveč.	736,4	13,4	sl. svzh.	del. jasno		
7. jut.	734,2	9,0	sr. svzh.	obl.		0,0
2. pop.	733,4	12,5	brezvetr.	dež.		

Srednja včerajšnja temp. 14,3°, norm. 5-9°.

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 7. novembra 1906.

Kaložbeni papirji.	Denar	Staga
1. maja rentna	99,25	99,45
1. srebrna rentna	100,15	100,15
1. avstrijska kronska rentna	99,15	99,35
1. slata rentna	117,05	117,25
1. ogrska kronska	94,85	95,05
1. slata	112,00	112,10
1. posojilo družbe Kranjske	94,60	99,60
1. posojilo mesta Spiljet	100,50	101,50
1. Zader	99,30	100,30
1. bosn.-herc. žel. pos. 1902	99,85	100,85
1. češka dol. banka k. o.	98,60	99,10
1.	98,70	99,20
1. zast. pisma gal. d. hip. b.	100,15	100,30
1. pošt. kom. k. o. s 10% pr.	105, —	105, —
1. zast. pisma Innerst. hr.	100, —	100,10
1. . . . . ogr. cen. del. hr.	99,75	100,20
1. . . . . hip. banke	100, —	100,20
1. obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100, —	101, —
1. obl. češke ind. banke	100,25	101,25
1. prior. Trst-Poreč lok.	99,90	—
1. prior. dol. žel.	99,50	—
1. juž. žel. kup. 1/1, ...	314,50	316,50
1. avstr. pos. za žel. p. o.	100, —	100,80

Srečke.	Denar	Staga
Srečke od 1. 1860%	215, —	219, —
1864	274,50	279,50
1. tiske	153,25	155,25
1. sem. kreditne I. emilaje	284, —	294, —
1. II.	289,50	299,50
1. ogr. hip. banke	160, —	167, —
1. srbske & frs. 100%	103, —	111, —
1. turške	163,25	164,25
Basillika	23,10	25,10
Kreditne	469, —	469, —
Inomoške	78, —	85, —
Krakovske	88, —	94, —
Ljubljanske	57, —	63, —
Avstr. rud. križa	47,90	49,90
Ogr.	29,50	31,50
Rudolfove	55, —	60, —
Salcburške	70, —	77, —
Dunajske kom.	506, —	516, —

Dolanci.	Denar	Staga
južne železnice	176, —	177, —
Državne železnice	676,50	677,50
Avstr. ogrske bančne delnice	1749, —	1759, —
Avstr. kreditne banke	674, —	675, —
Ogrske	808,50	809,50
Živnostenske	242, —	243,50
Premogokop v Mostu (Srliz)	705, —	710, —
Alpanske montan	602, —	603, —
Praške žel. ind. družbe	268, —	2682, —
Rima-Murányi	568,25	569,25
Trbovljske premog. družbe	281, —	285, —
Avstr. oročne tovr. družbe	574, —	575, —
Češke sladkorne družbe	144, —	147, —

Valute.	Denar	Staga
C. kr. cekin	11,36	11,40
10 franki	19,155	19,18
10 marke	23,48	23,56
Severains	24,06	24,12
Marke	1175,5	1177,5
Laški bankovci	95,60	95,80
Rublji	2,5325	2,54
Dolarji	4,84	5, —

Gostilna pri „Cebav“

v Šent-Vidu nad Ljubljano

se daje takoj v najem. — Natančneje se zve pri Antonu Belcu v Šent-Vidu nad Ljubljano. 2516 2-1

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja povodom bolezni in smrti naše iskreno ljubljene hčerke in sestre

Josipine Šeber

gojenke višje dekliske šole

in darovalcem prekrasnih vencev, kakor tudi za obilno udeležbo pri pogrebu, izrekamo tem potom vsem najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 7. nov. 1906.

2513 Rodbina Šeber.

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Ivana Hubad roj. Pavšlar

naznanja v svojem in v imenu svojih otrok Jožefa in Serafine ter v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen ljubljani soprog, oziroma njih oče, brat, svak itd., gospod

Josip Hubad

c. kr. gimnazijski ravnatelj

po daljšem bolehanju, v 57. letu svoje starosti, nenadoma zaspal v Gospodu dne 31. oktobra ob poldevetih zvečer na Velikem Lošnju.

Pogreb predragega pokojnika bo dne 7. novembra ob 2. uri popoldne v Kranju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 9. novembra 1906, ob 8. uri v župni cerkvi v Kranju.

Predragega rajnika priporočamo v molitve in blag spomin.

V Kranju, dne 6. nov. 1906.

2514 Žalnojoči ostali.

Proda se nov, ameriške vrste

harmonij.

Več pove gosp. Ivan Kaom, Volsko, Villa Cornelia. 2517 3-1

V najem se dá takoj dobro vpeljana in obiskana

mesarija v Kranju

s potrebnim stanovanjem. — Več pove Jakob Dolinar, posestnik na Primskovem pri Kranju.

Zadružna mlekarna v Gorjah pri Bledu

ponuja

čajno surovo maslo (Theebutter)

najfinejše kvalitete franko 2 K 60 h kilo.

Ponudbe na naslov zgoraj imenovane mlekarne. 2520 6-1

Kuharica

vajena gospodinjstva, želi dobiti službo v kakem župnišču v mestu ali na deželi.

Naslov pove upravnistvo „Slovenca“. 2 22 3-1

Naznanilo preselitve.

Arhitekt Ferdinand Trumler

mestni stavbenik v Ljubljani

vljudno naznanja, da je svoj tehn. urad preložil na

Cesto proti Rožniku šte. 31.

Istočasno se priporoča za prevzete vseh 2497 2

stavbenih izdelovanj

kakor: nove zgradbe, pre- in doizdanja, adaptacije, rekonstrukcije, izdelavo načrtov, proračunov, revizij in cenitev; napravo umetno dovršenih načrtov za vsakovrstna poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista itd.

Izredno kulantne cene in točno izvršitev.

Najcenejša izvršitev raket (grobnic) na novem centralnem pokopališču.

Specijalist v gradbi cerkv.

Gospodična

želi dobiti službo prodajalke, najrajši v trgovini s čevlji. Gre pa tudi h kakej gospej ali rodbini oskrbovat otroke. 2511 3-2

Deklica

k enemu otroku se išče. Lahko je tudi starejša oseba, katera zna popolnoma oskrbovati novorojenega otroka. Imeti mora skrb in ljubezen do otrok. Nemščine zmogne imajo prednost. Vstop od 1. do 10. decembra

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 2500 4 2

Trgovski pomočnik

za železno stroko, večer obeh deželnih jezikov, kakor tudi 2503 3-2

učenec

se takoj sprejmeta. — Ponudbe na upravnistvo „Slovenca“.

Hiša

se proda iz proste roke v Zg. Šiški št. 74. Več poizve se ravnotam. 2448 6-5

Hiši naprodaj blizu Ljubljane.

2509 6-2

V Novem Vodmatu prodasta se 2 hiši po jako nizki ceni, ena pripravnna tudi za kako veliko delavnico.

Poizve se pri upravnistvu „Slovenca“.

Hiša

v mestu, v dobrem stanju, z gostilno (lastna koncesija) in pekarijo, pripravna tudi za vsako drugo trgovino, se proda pod ugodnimi pogoji radi družinskih razmer.

Pismena vprašanja naj se stavi pod „F. E. 244“ na upravnistvo „Slovenca“. 2411 2

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfve ulice šte. 12 Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbrano

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

2469 150-3

Občinski svet Ljubljanski.

Ljubljana, 6. novembra 1906.

Gospod župan se spominja rajnega nadvojvoda Otona. Občinski svetniki vstanejo. Župan naznanja, da brzojavlja sožalko njegovega Veličanstva. Izreče se zahvala slikarju Maksu pl. Skurkevantu, ki je podaril mestni občini 15 slik, ki se bodo uvrstile med slike prihodnje mestne galerije. Nadalje naznanja g. župan, da se poda v petek deputacija glede na prošnjo za vladni prispevek k zgradbi obrtne šole. V deputacijo pozove gospod župan občinske svetnike gg. Šubic, dr. Triller, Franchetti in Vidmar. Gospodje naj pridejo v petek ob 11. uri dopoldne v predsobo deželnega predsednika.

Šolski odsek.

Na predlog gospoda dr. Trillerja se imenuje zopet kot zastopnik mestne občine v c. kr. deželnem šolskem svetu za novo šestletno dobo podžupan g. dr. vitez Bleiweis. Župan si usvoja izreči zahvalo (živio-klici) g. podžupanu za dosedanje njegovo delovanje v korist občine v dež. šol. svetu. G. podžupan se zahvali na izkazanem mu zaupanju in obljubi, da hoče še nadalje delovati v korist mestni občini in učiteljstvu.

Povišanje službenih prejemkov mestnim uslužbencem.

Poroča občinski svetnik gospod Svetek. G. župan je vpisal 18. septembra 1906 personaln. in pravn. odseku poročilo glede na razmere in nekatere osebne zadeve mestnih uradnikov. Odkar so se uredile leta 1898 zadnjič plače mestnim uradnikom, so se razmere dejansko izpremenile. Naglašja draginjo živila in pa podražena stanovanja. Zvišale so se tudi plače uradnikom »Mestne hranilnice« tako da ima sedaj hranilnični tajnik višjo plačo kakor županov namestnik, ki izvršuje nad hranilnico nadzorstvo. Večji izdatki se bo pokrili s prejemki iz mestnih podjetij. Razlika bo znašala približno 48.470, oziroma 40.070 kron. Ker sta se združena personalno-pravni in finančni odsek pridružila vobče predlogom g. župana in so po odsekih nasvetovane izpremembe bolj formalne kakor bistvene, navajamo tukaj takoj predloge združenih odsekov.

a) **Temeljna plača** znaša v VI. činovnem razredu 6400, v VII. 4800, v VIII. 3600, v IX. 2800, v X. 2200 in v XI. 1600 kron; b) **V pokojnino vstevne petletnice**, do katerih ima pravico vsak definitivno nastavljeni uradnik, da se mu po zadovoljivem službovanju prisodijo po preteklih vsakih pet let, znašajo: v VI. činovnem razredu po 800, v VII. po 600, v VIII. po 400, v IX. X. in XI. činovnem razredu pa po 200 kron in ima vsak uradnik pravico do štirih petletnic v istem činovnem razredu.

b) **Dejalsnostne doklade** se določijo v VI. činovnem razredu po 800, v VII. po 700, v VIII. po 600, v IX. po 500, v X. po 400 in v XI. činovnem razredu po 300 kron.

c) **Uradnik**, ki je dosegel v istem činovnem razredu vže plačo pete stopinje, oziroma vseh štirih petletnic in napreduje v bližnji višji činovni razred, dobi takoj plačo druge stopinje tega razreda in se smatra kakor bi v tem razredu že služil pet let.

d) **Določba v službeni pragmatiki** (§ 72, odstavek 10), da se pomakne akademično izobraženi uradnik po 15letnem službovanju v istem činovnem razredu »ad personam« v višji činovni razred, se odpravi.

II. Istotako, kakor ostalim magistratnim uradnikom se zvišajo službeni prejemki tudi izredno v višji razred pomaknjenima uradnikoma nadkomisarju Jakobu Tomcu in ekspeditorju Ivanu Kališu in sicer Jakobu Tomcu s pridržkom, da se mu svojodobno, ko stopi v pokoj, odmeri pokojnina po njegovi dosednji plači, ki znaša 3600 kron na leto.

III. Magistratni tajnik Evgen Lah se v priznanje njegovih izrednih zaslug za urad in službo pomakne s 1. januarjem 1907 v VII. činovni razred z naslovom »magistratnega svetnika«.

IV. Služba magistratnega policijskega svetnika z novo sistemizovanimi prejemki VII. činovnega razreda se razpiše z rokom do 30. novembra t. l., popolni se pa po mogočnosti s prvim januarjem 1907.

V. Konceptnim praktikantom se zvišajo po petih letih službovanja letna »adjuta« na 1800, po desetih letih se pa pomaknejo z naslovom »koncipista« v X. činovni razred tudi tedaj, ko bi ne bilo nobeno koncipistno mesto izpraznjeno.

Knjigovodskim in pisarniškim praktikantom se po petih letih službovanja zvišajo letna adjuta na 1400 kron, po desetih letih se pa pomaknejo v XI. činovni razred za »asistente« tudi tedaj, ko bi ne bila izpraznjena nobena taka služba.

Dosedanjim praktikantom se všttevajo glede na ta določila leta, ki so jih že prebili v praktikantovski službi.

Praktikanti, ki imajo osebne službene doklade, izgube te naklade brž ko se jim nakaže višji adjutum. Ko bi pa bil višji adjutum še vedno manjši, kakor prejšnji adjutum, prištevši mu osebno doklado, tedaj se mu nakaže poleg višjega adjuta še razlika med ono vsoto in tem novim adjutom.

VI. Službene kavgije se odpravijo pri mestnih uradnikih s prvim dnem januarja 1907 in se vsem onim uradnikom, ki imajo položiti kavgijo, leta vrne dne 1. julija 1907, ako proti temu ni sicer nobenega zadržka!

VII. Vsi mestni uradniki v službah, ki so dosedaj bile sistemizovane, ostanejo v teh službah, vendar pa se v smislu sklepa obč. sveta z dne 15. novembra 1898 upošteva čas definitivnega službovanja v istem činovnem razredu od zadnjega definitivnega imenovanja, ki pa nikakor ne sme segati dalje nazaj, kakor do 1. novembra 1893. leta.

VIII. Dovoljevanje kakršnihkoli drugih nagrad za izredno službovanje, kakor onih, do katerih daje pravico službena pragmatika, se popolnoma odpravi.

Izjema velja le za zapisnikarja pri sejah občinskega sveta in magistratnega gremija in pa pri važnejših odsekovih sejah, h katerim ga od slučaja do slučaja pošlje župan.

Istotako gre upravitelju vodovoda in elektrarne poleg njegovih dejalnostnih užitkov in dohodkov mestnega vodovoda še letni prispevek 600 kron za vožnjo k zajemalnici v Kleče in pa onemu uradniku, ki ima referat o vojaškem nastanovanju, za oskrbovanje mestnih vojašnic letna nagrada 600 kron.

IX. Nadalje se določa, da bodi magistratni tajnik tudi predsedstveni tajnik. Kadar pa to iz tehtnih razlogov ni mogoče in se izroče opravi predsedstvenega tajnika uradniku nižjega činovnega razreda, tedaj zadobi ta uradnik pravico do tolikšne osebne prilike, kolikor znaša razlika med njegovimi in pa med sistemizovanim dajalnostnimi vžitki magistratnega tajnika na najnižji stopinji VIII. činovnega razreda.

X. Dejalsnostnih vžitkov upravitelja vodovoda in elektrarne zaračunava se polovica pri mestnem vodovodu, polovica pa pri elektrarni, dejalsnostnih vžitkov mestnega živnozdravnika z naslovom »nadzornika klavnice« pa polovica pri mestni blagajni in polovica pri klavnici.

Dejalsnostni prejemki oskrbnika klavnice zaračunavajo se vsi pri klavnici!

XI. Glede na vpokojevanje mestnih uradnikov se določa, da dobe uradniki z dovršenimi akademičnimi študijami polno pokojnino v visokosti zadnje plače že po preteku 35 let definitivnega službovanja.

Magistratu se naroča, da čimpreje predloži nasvete, kako in katera določila določb o preskrbninskih vžitkih mestnim uslužbencem je treba preurediti, da se določila spravijo v sklad s tem predlogom.

XII. Za nadstražnike in za detektiva se določajo od 1. jan. 1907 nadalje isti službeni prejemki, ki gredo slugam prve vrste, za stražnike pa službeni prejemki slug II. vrste, to je letne plače 1100 kron, dvoje petletnic po 100 kron, odnosno letno plačo 1000 kron ter v obeh slučajih dejalsnostna doklada v višini 20 odstotkov letne plače.

XIII. Istotako se s prvim januarjem 1907 nadalje stražniškima vodjama določa plača letnih 1500 kron, potem dvoje petletnic po 150 kron in pa dejalsnostna doklada v višini 20 odstotkov njune letne plače.

XIV. Začasnim policijskim stražnikom in začasnim slugam se k njihovi plači letnih 800 kron s 1. januarjem 1907 nadalje primakne letnih 100 kron.

XV. Tehnično osebje, ki je zdaj uvrščeno v zadnja dva činovna razreda uradniškega statusa ostane v teh dveh činovnih razredih tudi nadalje.

XVI. Za ostalo zunaj štatusa stoječe tehnično osebje velja, kakor hitro postane definitivno, obstoječe službena pragmatika. Definitivno pa postane nižje tehnično osebje, namreč kurjači vodovoda in elektrarne, paznik pri elektrarnični pretikalnici in elektrarnični skladiščnik po petih letih začasnega službovanja.

XVII. Za definitivno nižje tehnično osebje se od 1. januarja 1907 nadalje določa letna v pokojnino vstevna plača letnih 1500 kron, ki se pa po preteku nadaljnjih petih let zviša na 1800 kron. Daljni avanzma v XI. ali X. činovni razred je odvisen od tega, če se v teh razredih izprazni kaka služba, ki je namenjena nižjemu tehničnemu osebju.

XVIII. Vse one določbe službene pragmatike, ki utegnejo nasprotovati današnjim sklopom občinskega sveta, se razveljavijo.

XIX. Končno predlaga v imenu združenih odsekov, da se za župana stolnega mesta Ljubljane dozda s 6000 kronami določena funkcijska pristojbina in stanarina 1200 kron od prvega januarja 1907 nadalje zvišata na 8000, oziroma 2000 kron na leto.

Obč. svetnik g. dr. Triller: S to predlogo je storil občinski svet veliko socialno delo, zato predlaga, da se sprejmejo predlogi en bloc. Predlog obvelja. Župan pripomni, da pričakuje od uradništva požrtvovalnega dela. Naglašja, da se je doseglo izboljšanje ne da bi obremenili davkoplačevalce, ker se pokrijejo po regulaciji povzročeni stroški s podjetji mestne občine.

Št. 308/Pr.

Razpis

ordinarja in provizoričnega voditelja kranjske deželne blaznice na Studencu.

V deželni blaznici kranjski na Studencu je izpraznjeno mesto **ordinarija in provizoričnega voditelja**.

S službo ordinarija je poleg prostega stanovanja združena letna plača 3600 K in pravica do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 200 K; kot provizorični voditelj dobi ordinarij letno nagrado 600 K.

Izvrševanje privatne prakse ni dopustno.

Prosilci za to službo morajo dokazati, da so se po dovršenih mediciničnih študijah izvežbali v psihiatriji in da so že dalj časa kot zdravniki službovali v kakem zavodu za umobolne.

Poleg tega je dokazati tudi znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju.

S temi dokazili in dalje s krstnim listom, z domovnico in zdravniškim izpričevalom o fizični sposobnosti opremljene prošnje predložiti je

do 15. novembra 1906

podpisanemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 29. oktobra 1906.

Da na glasovanje prvih XVIII predlogov, ki obveljajo soglasno, XIX. predlog da na glasovanje gospod podžupan dr. vitez Bleiweis, ko se odstrani gospod župan. Predlog obvelja tudi soglasno, nakar prevzame predsedstvo zopet g. župan.

Občinski svetnik gospod Šubic predlaga zahvalo poročevalcu obč. svetniku gospodu Svetku in pa duši preosnove gospodu županu, kar obvelja. Župan se pripomni, da je storil le svojo dolžnost, ko je videl, da utrpe prejemki občine zvišanje.

Poročilo finančnega odseka.

Poroča občinski svetnik gospod dr. Triller:

Pri žrebanju mestnega loterijskega posojila so izžrebali 68 števil, ostalo jih je še 68.250. Za glavni dobiček se ni oglasil nihče. Se vzame na znanje.

Prošnja odbora »Društvene godbe« za podporo.

Društvena godba prosi za izredno podporo 800 kron. Odbor naglašja, da se je godba izpopolnila. Plačuje se stari dolg in je za obstoj društva nevarnost.

Dr. Triller pravi: Žal, da ne morem priporočati prošnje. Godba dobiva redne podpore 2400 kron. Te izredne podpore ne bodo dvignile godbe, dokler si ne prisvoji slovenskega gledališča.

Občinski svetnik gospod Turk: Ko je prosila godba za podporo 3000 kron se ji je dalo samo 2400 kron. Društveni odborniki zdaj v slabem času sami s svojimi podpisi skrbje za godbo. Pomislite, kaj bi bilo tako mesto kakor Ljubljana brez godbe. Mestu je godba potrebna. Če se že ne more dati 800 kron, naj se dovoli vsaj 400 kron, kar predlaga.

Obč. svetnik gospod Kozak: Kakor navadno se tudi sedaj ne morem strinjati s tovaršem obč. svetnikom Turkom. Koliko je že stala godba mesto, gvišn najmanj 12.000 goldinarjev. Če prav damo, kaj pomaga, bodo zopet prišli s prošnjo. Počakajmo, kaj pokaže proračun in potlej dajmo, če bomo mogli.

Občinski svetnik gosp. Majer priporoča predlog obč. svetnika gospoda Turka. Poročevalec nima ničesar pripomniti. Pri glasovanju obvelja predlog obč. svetnika g. Turka.

Prošnja za podporo vdove Barbare Uranič se odkloni.

Policijski odsek.

Poroča podžupan g. dr. vitez Bleiweis. »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« poročilo o delovanju v III. četrtletju 1906 se vzame na znanje. Posredovalo je pri štirih požarih in pri eksploziji 27. julija smodnišnice. Za nevstrašen nastop ob tej nevarnosti izreče obč. svet društva in njegovemu načelniku zahvalo.

Brezplačno kurivo in sicer 25 odstotkov premoga se dovoli oskrbniku telefonske postaje v »Mestnem domu« Srečku Kozmu.

Pred Južnim kolodvorom.

Odobre se predlogi občinskih svetnikov gg. Franchettija, Majerja in Turka, naj se pozove uprava Južne železnice, da napravi v bližini postajnega poslopja stranišče, v drevoredih Ceste na Južno železnico na desni in levi klopi, da naj skrbi za delavce, ki čakaje na vlake morajo kampirati liki cigani na prostem bodisi dež ali lepo ali mráz in da naj napravi Južna železnica hodnik iz Kolodvorskih ulic k postajnemu poslopiju. Javni je sledila kratka tajna seja.

2371 III 2

12. januarja 1905.

Gospodu

Ilekarju Piccoli

Ljubljana.

Prosim, pošljite mi 12 škatlic Vaših izbornih salmijakovih pastil.

Velespoštovanjem

Julija Milischka,

Dunaj XIV./I, Goldschlagstr. 1.

Cena škatljici 20 vin. — Manj nego 11 škatljic ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

2466 3—2

!! Največji uspeh nove dōbe !!
je sloviti

Vpisana varstvena znamka

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platnino. Brez mila, sode ali drugih pridakov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2218 36—3

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I
Mölkербastel 3.

400 104—75

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo trdiko za izdelavo cerkvenih posod in orodja.

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Blagajničarka

želi premeniti službo do 15 t. mes. Vstopi tudi kot prodajalka. Naslov pove upravništvo. 2495 3—2

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100—32 prodaja

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv firnežev, lakov in steklarskega klajsa. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

no 10-10

Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora

Steckenpferd lilično mlečnato milo

Bergmann & Co., Draždane in Dočin ob Labi
prej Bergmannovo lilično mlečnato milo
(znamka 2 hribovca) za doseg nečje polti
in odstranitev peg.

Prodaja komad 80 vin. v Ljubljani:
Lekarna: Jos. Mayer. 1452 30-15
Drogeriji: A. Kanc in Victor Schiffrer.
Parfum.: O. Fethi-Frankheim.

Kletarsko društvo v Ormožu,

vpisana zadruga z omejeno zavezo,

priporočila svoje **veliko zalogo**

pristnega ljutomerčana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih gor.

2399 3

== Cene nizke! ==

Pošilja se od 56 litrov naprej.

Vzorci zastoj in franko.

Štev. 5514.

2422 3 2

Zelo znižane cene!

zaradi prenapolnjenja zaloge:

Zimske jope	2428 8
za dame	od gl. 2-50 višje
obleka iz	
sukna	2-50 "
pelerina	2-50 "
havelok	2-50 "
dolga zim-	
skasuknja	5- "
sako iz ko-	
žuhovine	7-50 "

Največja in najlepša izbira konfekcije za
gospode, dečke, dame in deklice.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ugodna prilika

11 Mlin (dobro obstoječa vodna moč) s petimi
tečajji, s 4 črnimi in 1 belim; nadalje žaga z
dvema gartri, se dá v najem ali pod zelo ugod-
nimi pogoji **prodá** radi oružinskih razmer.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“, 2485 5-2

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran
glavni cenik z nad 1000 slikami vseh
vrst nikelastih, srebrnih in zlatih ur
z znamko Roskopf, Hahn, Omega,
Schaffhausen, Glasbütte kakor tudi vseh
vrst solidnih zlatih in srebrnih po
izvirnih tovarniških cenah.

Nikel, remont, ura . . . . . K 3-
sist. Roskopf patent ura 4-
črna jekl. rem. ura 4-
izvir. izvir. Roskopf pat. ura 5-
Goldin rem. ura „Luna“ kolesje 7-50
srebr. „Gloria“ 7-60
dvojni plašč 11-50
oklep, veržica z rinitčo
na pero in karab. 15 gr. težka 2-50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kabinjska ura K 3-
ara s kukavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro štetno pismeno jamstvo!
Nikah riska! Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
1789 (Brux) št. 654, Česko. 100-24

Razpis
o gradbi vodovoda na Savi, občina Jese-
nice na Gorenjskem.

Ponudniki za ta vodovod morejo vpogledati izračunjene kubature in izmere, potem
na izvid razgrnjeni stavbeni načrt in zraven spadajoče stavbene opise pri podpisnem
občinskem uradu med uradnimi urami.

Ponudniki se pozivljajo, da dopošljejo tu sem svoje obvezne ponudbe z navedbo,
v katerem najkrajšem času jim je možno izvršiti vodovod, **do 1. decembra 1906**
do 12. ure popoldne.

Položiti je 20% vadij stavbene svote.

Občinski odbor si pridrži odločitev o došlih ponudbah.

Županstvo Jesenice, dne 22. oktobra 1906.

Župan: **Dr. Kogoj.**

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta! — Veliki
cenik zastoj in poštnine prosto! . . . . .

Najcenejša, največja eksportna trrdka! — Veliki
cenik zastoj in poštnine prosto! . . . . .

H. Suttner, urar, Ljubljana Mestni trg nasproti rotovža.
Na novo založena trgovina, blago najnovejše vrste! (Preje v Kranju.) Cene brez konkurence. Mali dobiček, velik promet!

Priporočila veliko, izborno zalogo finih **švicarskih ur**, brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi po najnižjih cenah.

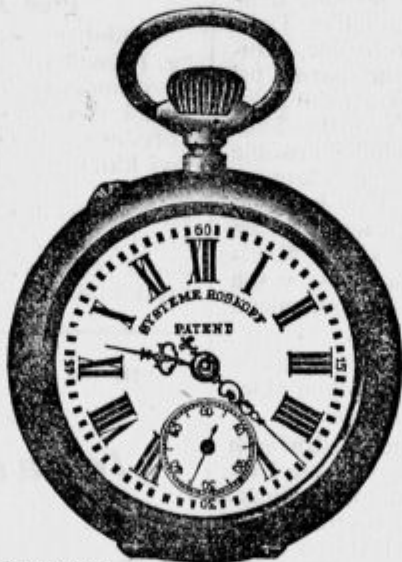
Št. 786. Posebno fina precizijska anker-
ura, trije prav močni srebrni pokrovi,
jako fino najstančnejše kolesje na 15
kamnov, glid. 19-50.

Št. 800. 14-kr. zlati anker-rem. pripravna
za monogram s tremi močnimi, zlatimi
pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov
glid. 58-.

Št. 745. Srebrna cil. rem. s dvojnimi
pokrovom, trpežnim kolesjem na 6 kam-
nov, glid. 6-75.

Št. 795. 14 kar. zlati anker-rem. s dvojnimi
pokrovom, fino kolesje na 15
kamnov, glid. 32-50.

Št. 679. Nikelnasta anker-rem.-Roskopf s stano-
vitimi belim pokrovom, najtrpežnejše kolesje
glid. 2-50.

Št. 528. Srebrna anker-Roskopf z enim pokro-
vom brez pantov, glid. 3-90.

Št. 517. Srebrna anker-rem.-Roskopf s močnim
dvojnimi srebrnim pokrovom, trpežnim v kamnih
tekočim kolesjem, glid. 5-35.

Št. 722. Srebrna cil.-rem. s močnim po-
krovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov
glid. 5-85.

Št. 516. Srebrna anker-rem. s močnim
pokrovom in trpežnim, v kamnih teko-
čim kolesjem, glid. 5-95.

Št. 533. Srebrna anker-rem. na 15 kamnov
prav močni srebrni pokrovi, prav fino
natančno kolesje, glid. 9-50.

Št. 796. 14 kar. zlati anker-rem. s močnimi
zlatimi pokrovi, jako fino kolesje
na 15 kamnov, glid. 30-.

Velika izbira najfinjših precizijskih, švicarskih ur kakor znamke Schaffhausen, Omega, Intakt, Uraia, Bilodes itd. — Prstani, ubani s brilantnimi kamni, dolge lorgnon veržice, zapestnice, broške,
gle itd. različno blago iz kina srebra v največji izberi. Izborna zaloga finih najnovejših salonskih, stenskih ur in budlik po najnižjih cenah.

Št. 806. Srebrna cil.-rem. močni srebrni
pokrovi, trpežni kolesje, 6 kamnov,
glid. 5-25.

Št. 817. Srebrna cil.-rem. 3 močni sre-
brni pokrovi, 6 kamnov, glid. 6-50.

Štev. 1121. Zlato na srebro
glid. 1-., 14 kar. zlato glid. 2-80.

Štev. 1087. Zlato na
srebro s plavim ka-
mnom gl. — 90, 14-
kar. zlato, glid. 2-60.

Št. 1154. Broška, zlato na srebro, jako
fino izdelana, glid. 2-25, 14 karat zlato
glid. 7-50

Št. 1043. 14 kar. zlato
glid. 3-90, novo zlato
glid. 1-90.

Št. 1040. 14 kar. zlato
glid. 5-30, novo zlato
glid. 2-35.

Št. 804. Srebrna cil.-rem. močni srebrni
pokrovi, trpežni kolesje, 6 kamnov,
glid. 4-75.

Št. 1200. 14 kar. zlati cil.-rem. fino ko-
lesje na 10 kamnov, glid. 12-50 in naprej.

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU.

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavnica K 2.000.000 —.

Rezervni zaklad K 200.000 —.

sprejema od 1. novembra tekočega leta vloge na
vložne knjižice in 4 1/2 % ter jih obrestuje od dne vloge do
na tekoči račun po 4 1/2 % dne vzdiga;

obenem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih 4 % na
4 1/2 % začeti s 1. novembrom t. l. 2291 283
Rentni davek plača banka sama.